

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za šestmesečno " " " 29.—
za ostalo inozemstvo " " " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemanj mesečno K 1.70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petlitvrt (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrt (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven tistih nedelj in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Čemu se čudite?

Ne preide dan, da ne bi človek našel po naših liberalnih časopisih na notice sledeče vrste: »A. B. svoječasno navdušen Triglavčan, je začel vsak dan hoditi k izpovedi« ali »X. Y., prej naroden naprednjak z dušo in telesom, zdaj pridno pritiska kljuko v farovžu« ali: »Kdo bi si bil mislil, da bo Z. U., nekdanji svetobodomislec, kar naenkrat začel za žive in mrtve agitirati za S. L. S.?« Seveda so v liberalnih očeh vsi ti sami izdajalci, neznajneži, hlapci in koristolovci.

Ce bi pa hoteli naši liberalci ta zanje vsekakor žalostni pojav treznejše in hladnejše presoje, bi se nad tem ne čudili tako, kakor se čudijo. Spoznali bi namreč, da je čisto naravno, da se inteligenca, kolikor je ni prestopilo v soc. demokratski tabor, čedalje bolj nagiba k S. L. S. Uvideli bi pa tudi, da ni temu dejstvu iskati vzroka zgolj v motivih nižje vrste. Tisto peščico liberalcev, ki očita svojim bivšim somišljenikom egoizem in koristolovstvo, ker so se naši stranki približali ali so popolnoma vanjo prestopili, drži pri narodno-napredni stranki večinoma tudi samo lastni interes, čeprav se tega vselej ne zavedajo. Pravih svobododomislovcev je prav malo. Veliko jih pa pri liberalni stranki vztraja le vsled lenobe mišljenja.

Oglejmo si vrste tistih inteligentov, ki liberalizmu hrbet obračajo. Veliko jih je takih, najbrže večina, ki sploh nikoli niso bili liberalci, oziroma nasprotniki krščanskega svetovnega nazora. Ni jih malo takih, ki so pripadali svobododomiselnim akademskim društvom, pa so kljub temu svoje verske dolžnosti saj v minimalni meri izpolnjevali. Liberalizem mnogih je obstojal samo v tem, da iz navade »Slovenski Narod« brali in se nekoliko njegovih svoj čas res mamljivih fraz navzeli. Nemalo jih je zapeljala šola, oziroma različne zgodovinske bajke, ki jih je pravil kak profesor. Na dnu srca pa je živela katoliška vera. Mnogo pa jih je zapadlo liberalizmu le zaradi sugestivne moči tiste bahavosti slovenskega svobodomislstva, ki je devala vse v nič in vse opsovala, kar ni priseda — bretonski »Veldaza« — ki je po ljudski veri dolgo živel v tem kraju in ga posvetil.

galo na »naprednost« kliče in vsakega nagnala z »mračnjakom«, ki ni brez-pogojno veroval v liberalni koran.

Da se je polagoma izvršil preobrat h katoliški ali k soc. demokratski struji, je kriva edino liberalna stranka. Njeni nazori niso pognali globokih korenin, ker se je 1. preokrenil duh časa, 2. ker je njeno »kulturno« delovanje vstajalo vedno le na površju, 3. ker ni gospodarsko in politično nič delala.

O tem, kako je v celem civilizovanem svetu prav v zadnjih časih nastopila velika kriza, ki je povzročila tako v boljših duhovih kakor v masi v marsikaterem oziru nek preobrat na boljše, neko teženje po verskih idealih, neko objektivnejšo presojo delovanja Cerkve, neko skepsko glede na moderno znanost, ki svojih velikih obljub ni mogla izpolniti — o tem danes ne bomo pisali. Tudi ne o tem, kako površno je bilo izobraževalno delovanje slovenske liberalne misli, ki se je omejevalo večinoma le na prazne narodnjaške fraze, kroge, plese in posnemanje različnih izrodov sodobne kulture. O tem so akti že davnej sklenjeni in v tem se strinjajo z nami tudi tisti naši nasprotniki, ki znajo globlje misliti in plemenitejšje čutiti.

Prav tako pa je izven vsake diskusije dejstvo, da je liberalna stranka vsled svoje politične in gospodarske nezmožnosti morala odbiti od sebe vse boljše elemente. S. L. S. oziroma katoliško-narodna stranka je začela prva organizirati delavstvo, liberalna ni imela zato nikoli nobenega zmisla. S. L. S. je povzdignila takoj izpočetka glas za razširjenje volivne pravice in popolno demokratizacijo javnega življenja, stremi resno od nekdaj tudi za politično enakopravnostjo žene, liberalci so se temu zmirej z vsemi štirimi upirali. S. L. S. je zasnovala združništvo, ki je našega kmeta odrešilo, liberalna stranka je združništvo z najgršimi sredstvi od rojstva sem preganjala. S. L. S. je začelo akcijo za povzdigo vseh panog našega gospodarskega življenja in se je zdaj lotila izrabe vodnih sil na Kranjskem, liberalci ne znajo nič drugega kakor zabavljati. S. L. S. skuša z vsemi močmi uresničevati politično in kulturno edinstvo s Hrvati, liberalci so o tem le frazarili. S. L. S. je organizirala ljudsko izobrazbo in jo zanesla v zadnjo vas v naši domovini,

liberalna stranka pa je izplesnjila v čitalniških kotih.

Čemu se sedaj čudite, da vas tudi inteligenca zapušča? Saz vas po lastni krivdi. Ne neznačajnost in koristolovstvo, trezen razum, zdrava sodba, želja ljudstvu koristiti, nagiba tudi te kroge ali k nam ali k socialni demokraciji. Koristolovstvo je res tudi gotovo število, toda to je neizogibno, je pri vsaki stranki tako, je bilo tako tudi pri liberalcih in bo tako povsodi, dokler bodo ljudje iz krvi in mesa. Trdno organizirani stranki, ki dela, ima dobro vodstvo, je z ljudstvom vedno v stiku, umeva potrebe časa, varuje disciplino, se par ljudi, ki se ji samo zavoljo ljubega kruha na frak obesijo, ni treba bati. Ako bo naša organizacija dobro funkcionirala in ako bo stranka po svoji poti nadaljevala in kakor doslej ustvarjala pozitivne vrednote ter svoje ljudi vzgajala, bo imela same zavedne pristase in tudi zadnji bodo lahko postali prvi, da se poslužimo besed iz evangelija.

Liberalci naj se pa le naprej čudijo.

Razprava radi atentata na kralj. komisarja Cuvaja.

(Izvirno poročilo »Slovenca« iz Zagreba.)

DEVETI DAN RAZPRAVE.

(Dalje.)

Zagovornik Popović.

Nato izprašuje psihiatra zagovornik dr. Popović.

Dr. Popović: Ali ste preiskali Jukićevo oko?

Veščak: Ne.

Popović: Ali je mogoče na gotovih izpremehbah očesnega živca dognati abnormalnost možgan?

Veščak: Da, to je mogoče!

Popović: Ali je Jukićeva sestra luetična?

Veščak: Da.

Popović: Ali ni morda hereditarno luetična?

Veščak: Za to ni nobenih znamenj. Na nadaljna vprašanja izjavi dr. Zirovčič, da ni izključena možnost, da bi ne bil tudi alkohol mnogo pripomogel k temu, da je Jukić izvršil atentat.

Dr. Popović: Ali je bila Jukićeva volja za časa atentata svobodna?

Dr. Zirovčič: Na to ne morem in nočem odgovoriti.

Dr. Thaller: Ali bi se z Röntgenovimi žarki ne dalo ugotoviti, če Jukiću res manjka kost v čeljustih?

Dr. Zirovčič: Na to ne odgovarjam, ker to ni moj posel.

Nato govori dr. Zirovčič o Neudhardt in pravi, da je podvržen hipnotični sugestiji, iz česar pa še ne sledi, da bi moral biti podvržen tudi bdeči sugestiji. Opazoval ga je tekom cele razprave in dobil vtis, da je to eden najrazboritejših obtožencev, popolnoma hladan in flegmatičen za vsak dogodek.

Zagovornik dr. Katusić vpraša veščaka, kako si tolmači okolnost, da je Jukić govoril, da ga je sram, ker že pol Zagreba ve, da namerava ubiti Cuvaja, pa tega še vedno ni storil? Ali pripozna, da je k temu mogla kaj doprinesti noreost?

Dr. Zirovčič: Na to vprašanje ne odgovarjam.

Predsednik odredi nato polurni odmor.

Drugi veščak.

Pokliče se drugi psihiatrični izvedenec dr. Lang, da poda svoje mnenje o Jukićevem duševnem stanju.

V začetku svojih izjavjanj prizna dr. Lang, da je Jukić silno nevrasteničen človek; začasa pubertete se je opazala na njem velika razdražljivost. Tedaj je prišel v šoli v konflikt s profesorji; trpeti ni mogel, da bi bil kak njegov sošolec kaznovan. Za tem je nastopil za neko dobo mir. Pri vojakih se je zopet pojavila razdražljiva slabost živčnega sistema in Jukićeva Odiseja se iznove prične. Dezertira, pa se kmalu sam vrne; obsodijo ga radi bega, končno pa radi duševnega stanja odpuste od vojakov. Potem je iskal službe, a je ni mogel dobiti, kar ga je moralo ogorčiti. Zraven so prišle še politične stvari Hrvaške, ki so ga izredno razburjale. Vse to je v njem obudilo misel na atentat. Storil je sklep, pa se mu zopet odrekal. Toda atentat v peštanski zbornici je bil njegova osoda: Zopet se je oprijel svojega načrta in ga tudi izvršil. Iz toka cele razprave je bilo mogoče spoznati, da je Jukić ta atentat zavedno zasnoval. V celem preiskovalnem aktu in v vseh zaslišanjih se ne nahaja ničesar, s čemer bi se dalo dokazati, da je Jukić norec. Dr. Lang končuje z izjavo: Po moji sodbi trpi Jukić na razdražljivi

LISTEK.

Sirenska kri.

Bretonska povest. A. le Braz.

IV.

Se tisti večer sem prišel po preprostem naključju do jasnosti . . . Skoraj vse popoldne sem blodil po loqueltazskih skalah. To je morda najlepša točka celega otoka. Tukaj se je nemara prosta igra narave podvrgla mogočnim estetičnim zakonom. Velikanske granitne skale so sameodsebe vpodobile pravadno svetišče, razpadajoče, mogočen, čaroben tempelj. Stebri, oboki, okna, skozi katera gledaš v neskončnost, ne manjka krasu tega tempelja iz pravih časih, to je mojstrska zgradba prasil. Kupola nebesni obok, preproga kot žamet mehka livada. Morje je vdrlo skozi široko razpoko in se razlilo v samih malih tolmunih, ki so služili v barbarskih časih gotovo za razna skrivnostna umivanja.

Res ni neverjetno, da bi ne bil imel stari keltski kult narave nekoč eno svojih svetih mest v teh skalnatih prostorih. Še dandanes vozijo matere svoje otroke moškega spola takoj, ko shodijo, tja in jih trikrat ob plimi potopijo v valove, ko so jim prej ukazale trikrat teči okoli vsega tolmana. Na ta način se posvetijo morju in so varni pred vsemi zlimi močmi čarovnije. Od tega časa so pod varstvom svetega Gil-

dasa — bretonski »Veldaza« — ki je po ljudski veri dolgo živel v tem kraju in ga posvetil.

»Pred davnimi časi, gospod, so imele dvanajstere device tu svoje polno bivališče. Nazunaj so bile lepe kakor angeli, toda imele so črne, demonske duše. Kam so hodile pozimi — tega ni vedel nihče. Morda so hodile v gosti morski megli naravnost v pekel. Toda takoj, ko je solnce zopet posijalo z neba, so se že vračale, priplavale so z gornjim delom telesa nad vodo, da se je zdelo, kakor bi bili valovi gube njihove obleke. Nikdar niso prišle na suho, kajti ko so prišle iz vode, so mogle le ležati. Tako so torej ostajale v bazarjih ob vzhodu skal in so se bavile tam ves dan in ob mesečini tudi vso noč s svojimi najljubšimi opravili. S petjem so si najraje kratile čas. Da bi omamile srca mladeničev, so pele mile pesmi in dolge ljubezenske speve in mladeničev srca so se pustila omamljati. Mnogo jih je darovalo svoje mlado življenje dvanajsterim devojkam. Mnogo jih je celo zapustilo svoje zaročenke in stare starše, da so se posvetili gotovi smrti. Tedaj se je Bog usmilil otoka in mu poslal svetega Gildasa. Svetnik, ki je bil škof, je dal sirenam poljubiti svoj prstan. Toda poljubi so tako vroče goreli na njih ustnicah, da so glasno tožče odšle. Od tistih dni jih ni bilo več videti na teh obrežjih — tako vsaj trdijo stari ljudje.« Vse to mi je pripovedovala pastirica, edino človeško bitje, ki me je srečalo v tem divjem kraju.

Bila je komaj petnajst let stara; kazil je je debel vrat, bila je revna, slabo zraščena, in gledala je vame s čudovito globokimi, žalostnimi očmi. Kakor mi je povedala, je bila krava, ki jo je pasla, last čuvajev na svetilniku. Stopala je tesno ob meni in vlekla za sabo živinčje, ki je žalostno mukalo.

Lahka, siva koprena je zavila polagoma vse stvari. Hiše v daljavi so se videle, kakor da čepijo nizko na tleh pustinje. Velikanski zidovi — premični zidovi morja so oklepali otok. Polni glasovi orgel so doneli iz nevidnih daljav skozi vzduh. Pred nama na višini se je pravkar užgala električna luč na svetilniku Creach in ta nenadoma vzplamteli, blede ogenj na črno-belo pisanim pošastnem stebri je še pomnožil svečanost te ure.

Plaho in v svojem rjavem volnenem plašču tresoč se od hlada je dekle nadaljevalo: »V tem kraju se niso več nikdar pokazale, toda na kelterskem obrežju se jih še vedno sliši in v svetlih nočeh se baje lahko vidi, kako ovijajo v mesečini svoje dolge, mokre lase, da se jim posušijo. Toda samo enajst jih je, teh morskih devic . . .«

»Ah! In kaj se je zgodilo z dvanajsto?«

»Dvanajsta? . . . Poveč Vam . . . Stari ljudje trdijo, da jo je pred sto, morda tudi pred tisoč leti, ujel lastnik Cadorana v svojo mrežo. Slučajno, pravijo nekateri, toda bilo je več, kajti vila se je namreč pustila ujeti, ker je ljubila tega moža, ki je bil najponosnejši

in najboljši izmed vseh v Quessantu. Ko jo je bil potegnil na pesek, mu je dejala: »Naj postanem tvoja žena kakor kako dekle tvojega rodu, in zato te bom postavila za kralja morja!« Govorila je s tako milim glasom, s tako priključnimi kretnjami, da ni imel poguma, jo pahniti nazaj — kar bi bilo brezdvomno pravo. In vrhutega — — postati kralj morja, to ga je vabilo. Vendar se je obotavljal: »Kako bi mogla postati moja žena, saj nisi kristjana?« Tedaj je odgovorila: »Nesi me na rokah do svojega bližnjega praga, za drugo ne skrbi!« Bila je mrzla kakor novembarska slana, ko jo je dvignil v roke in stisnil na prsi. Toda komaj sta bila na poti v Cadoran, tedaj se je njegovo telo ogrelo in z bokov in nog so ji začele luskinke odpadati. Ko sta prišla do hiše, je prosila moža, naj jo dene na prag, in od tu je šla sama v sobo . . .«

Tu se je deklica nenadoma prekinila in zdela se mi je vsa preplašena, ker je vse te stvari v tihih mraku, pod velikimi zabrisanimi postavami loqueltazskih skal razkrivala tujemu človeku.

»In sta se poročila?« sem vprašal jaz.

Tišje je odgovorila: »Da in ne. To je bil čuden zakon. Po pogojih pogodbe je bila, kakor se zdi, vila pri ribiču le ponoči. Malo pred jutranjim mrakom je vstala, se vrnila v staro življenje in plavala v daljavo, da se združijo s sestrami. Tako je šlo nekaj časa. Cadoranskemu gospodarju se je vse posre-

slabosti živčnega sistema. V psihiatriji mi ni znana bolezen, pod katero bi Jukič spadal. Zanj ne veljajo pogoji, normirani v § 2. kaz. zakona. O blaznosti pri Jukiču ni govora.

Dr. Prebeg: Gospod doktor, vi ste deželni uradnik; ali se vam zdi dopustno, da kljub temu vršite nalogo veščaka v procesu, v katerem gre za atentat na deželnega šefa?

Dr. Lang: Meni se ne zdi, da bi to bilo nedopustno.

Nato stavi dr. Prebeg na dr. Langga enaka vprašanja kakor preje na dr. Zirovčiča.

Dr. Prebeg: Rekli ste, da Jukič ne simulira; ali morejo norci simulirati?

Dr. Lang: Da, tudi norci morejo simulirati.

Dr. Prebeg: Ali je mogoče, da znore tudi zdravniki, ki se bavijo z zdravljenjem umobolnih?

Dr. Lang: To ne drži.

Dr. Prebeg: Kaj sodite o tem, da je Jukič zdaj to zdaj ono govoril in se velikokrat zjokal?

Dr. Lang: To izvira iz Jukičeve nestalne narave.

Dr. Prebeg: Ali je Jukič nevrasteničen?

Dr. Lang: V veliki meri.

Dr. Prebeg: Govori se, da je Jukič iz mržnje streljal na kralj. komisarja in da mu je žal, ker ga ni zadel. Ali sodite, da je to etična slabost?

Dr. Lang: Ne.

Dr. Prebeg: Ali ste čitali Jukičeve pesmi?

Dr. Lang: Nisem smatral za potrebno.

Dr. Prebeg: Ali ste preiskali, če ni Jukič tuberkulozen?

Dr. Lang: Nisem.

Glede Neidhardta izjavi dr. Lang, da ga smatra za popolnoma normalnega človeka, na katerega Jukič ni mogel delovati, najmanj mu pa kaj sugerirati.

Ob 2. uri predsednik razpravo odgodi in izjavi, da bo državni pravdnik prihodnje jutro pričel svoj plaidoyer.

DESETI DAN RAZPRAVE.

Ob 8. uri dovedejo obtožence, ki so dobro razpoloženi, Jukiča ni med njimi. Občinstva je jako malo navzočega.

Ob četrtna 9. uro vstopi senat, kmalu za njim državni pravdnik.

Predsednik: Nadaljuje se glavna razprava proti Luki Jukiču in tovarišem.

Dr. Prebeg: Prosim, podati imam važna naznanila, ki se tičejo mojega branjenca Jukiča in ostale enajstorce obtoženih.

Predsednik: Ne dovoljujem vam nič več govoriti, ker je dokazno postopanje zaključeno in ni več mesta za nikakršen predlog. — Besedo ima državni pravdnik.

Državni pravdnik

dr. Marković vstane in začne čitati svoj govor:

Zgodilo se je strašno dejanje. Četita mladine je snovala zaroto proti deželnemu glavarju, nosilcu starodavne časti hrvaškega bana. (Dr. Prebeg: Kako bana?) Državni pravdnik nato v dolgem govoru opisuje vse priprave za atentat, kakor jih že obtožnica navaja. Potem preide posebej na Luko Jukiča in poudarja, da je ta svoje dejanje priznal, torej ga je zavedno iz-

čilo. Do skednja njegove hiše so mu prinašali valovi ribe in les. Vetrovi in toki so ga služili kakor kralja. Bil je srečen in bogat. Rodilo se mu je krasno dete, ki je bilo v vsem podobno materi. Kaj si je še hotel želeči? — No — zdelo se mu je, da ni še dovolj. Neko noč, ko je vstajala prva jutranja zarja, je dejal vili: »Ne vstani, prosim te, moja moraš biti v svetlem solnčnem svitu kakor v temni noči! ...« Zalostna mu je odgovorila: »Ne zahtevaj tega od mene, nesreča bi bila za naju oba in za najino potomstvo!« — »Če se braniš,« je začel iznova, »tedaj moram domnevati, da me ne ljubiš več!« Te besede so sireno tako ranile, da je padla v globoko nezavest in ko je prišla k zavesti, je bil že napočen dan. — In od tedaj —

»Od tedaj?«

»Je nesreča nad sireninimi potomci.«

»Torej še živi to potomstvo?«

»Največja rodbina na otoku je. Več nego osemdešet mož in žena ima isto ime.«

»In kake vrste je nesreča, ki je nad njimi?«

»Glejte, to je prav težko razložiti.« Največja težava je bila pač ta, da je imela mala otočanka prav malo veselja mi stvar razjasniti. Rada bi bila pogovor končala.

Stavek za stavkom se moral vleči iz nje in vrhutega je bila njena questionska bretonsčina pomešana z nešte-

vršil; resno se je pripravljala na atentat, ker je v Čuvaju videl zapreko za svobodo hrvaškega naroda. Nato se podrobno bavi z osebno krivdo vsakega posameznega obtoženca ter skuša dokazati, da je njihova krivda dokazana. O Bubljič pravi, da je to eden glavnih krivcev, ki je Jukiča za atentat nagovoril, ga izpodbujal in mu očital, zakaj ga še ni izvedel.

Tu Bubljič naenkrat plane s klopi in kliče državnemu pravdniku: »Ne govorite tako!«

Predsednik skuša Bubljiča umiriti, a ta izjavi, da je na srcu bolan in da ne more prenašati takih laži; nato mu predsednik dovoli, da se odstrani iz dvorane.

Državni pravdnik preide na Horvatina in pravi, da je njegova krivda razvidna iz njegovega lastnega priznanja, iz katerega izhaja, da so mu bile vse priprave za atentat dobro znane in da je ravno on predlagal, da se vrže kocka, kdo naj izvrši atentat; obenem je predlagal, naj se atentat izvrši na Telovo, in ker Jukič ta dan tega ni storil, mu je predbacival strahopetnost.

Glede Romana Horvata dokazuje, da je mnogo pripomogel k atentatu, ker je dal Jukiču svoj revolver, in to ravno tisti, s katerim se je atentat izvršil; glavno je pa to, da je Jukiča podučil o ravnanju z revolverjem, napolnil orožje s patroni, tri patrone pa si vzel za spomin. Nedvomno je torej dokazano, da je Horvat podal direktna sredstva za izvršitev zločina zahrbtnega umora.

V resumeju svojih izvajanj pravi dr. Marković, da je trdno prepričan, da bi Jukič ne bil izvršil atentata, ako bi ne bil imel nad sabo večne kontrole v soobtožencih, ki so celo pljuvali predenj, ker se na sv. Rešnjega Telesa dan ni drznil, da bi izvršil atentat.

Zato v celem obsegu vzdržuje obtožnico, v kolikor se tiče obtožencev: Cvijića, Cesarca, Bubljiča, Neidhardta, Horvatina in Horvata.

Glede ostale petorice izvaja državni pravdnik: Vladimir Badalić je bil z Jukičem v tesni zvezi ter je od njega celo v shrambo sprejel razstreljivo, katero je Jukič prinesel iz Srbije. Iz vsega se jasno razvidi, da je Badalić vedel, da namerava Jukič izvršiti atentat; Jukič mu je tudi povedal, da bo to storil na Telovo. Toda Badalić ni razorožil Jukiča, da bi preprečil atentat, in sicer že iz razloga ne, da bi ne kompromitiral Srbije. Iz tega se jasno vidi njegova zloba, ker ni hotel oblastem naznaniti, da se pripravlja zločin.

Prehaja na Dušana Narančiča in pravi, da je takisto vedel, da se pripravlja zločin na kralj. komisarja, a ga ni hotel preprečiti.

Za Vatroslava Dolenca pravi, da je tudi on za vse vedel, a ni hotel preprečiti zločina in obvestiti oblasti.

Istega zločina sta kriva tudi poslednja dva obtoženca Josip Šarinić in Galagaža ter tudi z ozirom na njiju vzdržuje obtožnico v celem obsegu.

Državni pravdnik predlaga

tedaj, da se obtoženci spoznajo za krive, in sicer: Luka Jukič kot neposredni krivec zločina zavrtnega umora in zločina javnega nasilja, kakor tudi prestopka proti javni varnosti; dalje obtoženci Cvijić, Cesarec, Bubljič, Neidhardt in Horvat in kot sovedci Jukiče-

timi jezikovnimi posebnostimi, ki so me motile. Na kratko povedano, sem izvedel sledeče: Od roda do roda se je množila nesmrtna kri kadoranske sirene v čudovitem liku, v krasnih, zapeljivih ženskih bitjih z izbranimi čari, ki se jim ni bilo mogoče ustavljati. In vse te ženske so tvorile nepretrgano vrsto v meso in kri izpremenjenih podob prvotne pramatere in čudovita postava njih prednice, njih z vznemirjajočimi skrivnostmi obdana dvojna duša, čar njih glasu in kretenj, z eno besedo vsa varljiva njena lepota je v njih vseh vstala v novo življenje. V resnici je bil, kakor je dejala Nola Glaquin, blagoslov nad njimi. Da si jih je le gledal, je bila že radost. Niso le kras svojih družin, ponos so celega otoka. Ljudje jih iščejo, se zbirajo krog njih, jih slave, obračajo nanje tisočere pozornosti, jim izkazujejo tisočere udobnosti. Nihče ne pove, toda vsakdo ve, da se meša v to podeželsko čaščenje precejšen del usmiljenja. »Hči sirene« je bilo predmet pomilovanja, nego občudovanja. Kajti nad njimi preži neizprosna usoda, ki se skriva tam doli v grozeči samoti morja.

Komaj se je poročila s kakim pridnim brodarjem, ki je po šegi na otoku iz njenega sorodstva, tedaj jo zadene nenadoma sredi največje sreče krut udarec usode.

(Dalje prih.)

vega zločina; obtoženci Cvijić, Bubljič in Horvat in vrhu tega še zločina javnega nasilja; ostala petorica obtožencev pa zločina potuhe pri izvršitvi zavrtnega umora, zagrešenega z zlobno opustitvijo ovadbe.

Kazenski predlogi

državnega pravdnika se glase: Jukič se obsodi na smrt na vešalih, za Cvijića, Cesarca, Bubljiča, Neidhardta, Horvatina in Horvata se uporabi § 137. kaz. zak. in se obsodijo v 10 do 20letno ječo, za ostalo petorico velja § 213. kaz. zak. in se obsodijo v eno do petletno težko ječo.

Predsednik nato ob 12. uri odgodi razpravo na prihodnje jutro ob osmih, ko bo prvi govoril zagovornik dr. Prebeg.

Velika rudniška nesreča v Bochumu.

140 oseb mrtvih — mnogo ranjenih.

V Bochumu je nastala včeraj popoldne velika katastrofa v tamošnjem rudniku, ki je ena največjih, kar se jih je zgodila zadnja leta na Nemškem. Kolikega obsega je katastrofa, se za enkrat še ne more natančno določiti, ker se reševalna dela vrše z velikimi težkočami. Gotovo je, da je vsled eksplozije v rovu »Lothringen«, mrtvih najmanj 50 oseb in ranjenih okoli 30, vendar pa ni izključeno, da se število mrtvecev ne zviša. Med tem, ko se oficijelno zatrjuje, da je bilo za časa katastrofe v jami samo 100 rudarjev, se trdi od druge strani, da jih je bilo gotovo trikrat več. Glavno delo rešilnega moštva je bilo, omejiti požar, ki se je začel po eksploziji širiti, kar se je tudi deloma posrečilo. Rudniški družbi predbacivajo, da je ona kriva nesreče, vendar pravijo vodilni inženirji, da je katastrofa nastala vsled nesrečnega slučaja. Pravijo, da je nastala eksplozija, ker se je vnel premogov prah pri razstreljevanju premoga. Na licu eksplozije se je velik del rova porušil, tako, da so delavci deloma zasuti, deloma pa odrezani od ostalih rovov. Eksplozija se je dogodila ob pol 11. uri popoldne in so jo čuli na površino zemlje. Pred vhom v rudnik je zbrana velika množica, med katero vlada nepopisna panika. Nekateri ranjenci, ki so jih prinesli na dan, so grozno razmesarjeni. Mnogim so odtrgani udje. Mnogo trupel ni mogoče spoznati, ker so popolnoma obžgana. Rešilna dela so v polnem tiru.

× × ×

Bochum, 9. t. m. Po zadnjih vesteh je mrtvih 140 rudarjev.

Štajerske novice.

§ Oseba vest. Deželno orožniško poveljstvo in Gradcu je javno pohvalilo in s pohvalnim spricvalom odlikovalo orožniškega postajnega vodja, tit. stražmeštra g. Jož. Rizmala, za njegovo izvanredno pridnost in službi sploh in posebej zato, ker je pri zasledovanju neke tatinske ciganske družbe izkazal posebno sposobnost.

§ Odlikovanje. Nadkomisar finančne straže Jožef Pristolič v Ptuj je dobil ob priliki vpokojitve zlati zaslužni križec s krono.

§ Poročil se je v Hočah poštni uradnik g. Ivan Verdnik z gospico Re-ziko Hergouth.

§ Slavnost v proslavo stoletnega obstanka šole v Podstredi se vrši 18. t. m. ob tretji uri popoldne.

§ »Glavni zbor« narodne stranke za Štajersko sklicujejo štajerski liberalci za dne 6. oktobra t. l. Popoldne in zvečer nameravajo prirediti slavnost po ljubljanskem vzorcu za svoj »Narodni sklad«.

§ Liberalen shodič se vrši v nedeljo, dne 11. avgusta v Slivnici pri Celju.

§ Hiranje šulferajnske šole na Polzeli pri Celju. Prejeli smo sledeči dopis iz Polzele: Naša šulferajnska šola je začela hirati. Nobene »žavbe«, ki jih vedno nove rabijo, ne pomagajo več. Sedaj so iznašli že nov »furkelc«: učijo deco delati izdelke domače industrije in farbajo stariše okrog, kako veliko bodo nekda zaslužili, če bodo te reči znali, po 5 K na dan in še več. To je seveda grda farbarija, samo da bi zvalili kaj otrok v svojo poneumjevalnico. Če bi bil ta zaslužek tako masten, bodite prepričani, da ga ne bi privoščili našim ljudem. Sicer pa čujemo, da tudi to ne vleče več in v kratkem bodo menda že romali nazaj tisti nemški otroci, ki so si jih izposodili na Dunaju in drugod, da bi vsaj malo izpolnili praznoto v svoji šoli.

§ Občinske volitve so se te dni vršile pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Izvoljeni so povečini štajercijanci in posilinceci, a tudi trije Slovenci

in sicer gg.: Klemenčič, Klobasa in Mlinarič.

§ Novo požarno brambo so minulo nedeljo ustanovili na Hajdinu pri Ptuj.

§ Smrtna kosa. V Smolniku pri Pušcavi je umrl občinski tajnik občin Smolnik, Činžat in Kumen g. Ivan Lamprecht, ki je svoj tajniški posel okrog 30 let zvesto in skrbno opravljal. Bil je zaveden Slovenec. N. v m. p. — Iz Hoč prihaja tužna vest, da je tam umrl priljubljeni posestnik in gostilničar Josip Rajko v starosti 61 let. Rajni je bil kot katoliško-narodni mož dika in ponos naše slovenske občine. Bodi mu lahka zemljica!

§ Žetale pri Rogatcu. Strašno huda toča je potokla v torek popoldne v žetalski župniji. Prizadete so občine Nadole, Kočice in Dobrina. V vinogradih je vse uničeno.

§ Št. Vid pri Ptuj. V nedeljo 11. avgusta se priredi na vrtu g. V. Pernat ljudska veselica. Začetek ob tretji uri popoldne.

§ Rogaška Slatina. V torek, 6. avgusta so mlatili na stroj pri čevljar-skem mojstru Janezu Čeček v Tokačevem. Kmalu popoldne pridrve črni oblaki, zablisme in strela udari v skedenj ter omami mojstrovno ženo in pomočnika in učenca. Vse je takoj v plamenu. Mojster reši ženo, hoče pa tudi oba fanti — a ni bilo več mogoče, zgorela sta, da so našli pozneje v pepelu samo nekaj trupla obeh. Čečku sta zgorela skedenj in hlev. Bratovo poslopje so komaj rešili. Treska in hudega vremena, reši nas o Gospod!

§ Haloze zopet pobila toča. Iz Ptujja poročajo, da je ob priliki zadnje nevihte toča zopet haloške vinograde upostošila. Vinogradi so tako poškodovani, da več let ne bodo rodili. Tudi vinograde v Zavrču toča popolnoma uničila.

§ Zrakoplovni poleti v Mariboru. Kakor smo že poročali, se vršijo v kratkem v Mariboru zopet zrakoplovni poleti. Dnevi za polete so določeni sledeči: 15., 17., 20. ali 21. avgusta.

§ Zopet zastrupljenje rib v Dravi pri Mariboru. V Dravi pod kanalom Fremdove tovarne za usnje v Mariboru je bilo zopet opaziti veliko število mrtvih rib. To ponovno zastrupljenje rib je gotovo zopet povzročeno vsled tega, ker se spušča po kanalu v Dravo zastrupljene snovi.

§ Napada. V Makolah je pred par dnevi nek neznan fant ponoči napadel Antona Steinbergerja iz Pečke pri Makolah in ga z nožem tako hudo ranil, da se je napadeni moral podati v mariborsko bolnišnico. Napadel je v Spielfeldu na cesti viničarski sin Avgustin Pečnik brez vsakega vzroka 38letnega delavca Alojzija Roškarka ter ga z nožem zabodel v rebra.

§ Iz Dobrne pri Celju. Gospod dvor. svetnik P. Končnik je tukaj zbolel baje na šenu. Pravijo, da mu gre na boljše. — Znani lastnik galerije Miethke na Dunaju g. Hugo M., je na svoji graščini Gattengegg nevarno zbolel.

§ Vrtini koncert se vrši v ponedeljek 12. t. m. v hotelu »pri Belem volu« v Celju. Priredi ga vojaška godba 2. bosansko-hercegovinskega infanterijskega polka, ki se mudi sedaj v Celju. Vstopnina za osebo 1 K.

§ Tečaj za uporabo sadja in zelenjave se vrši od 19. do vštete 21. avgusta na deželni kmetijski in poljedelski šoli v Grottenhofu pri Gradcu.

§ Oblak se je utrgal. Iz Konjic poročajo: Oblak se je utrgal ob priliki zadnje nevihte. Vsled stranskega naliva, kakoršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje, so bili posebno prizadeti kraji Zreče, Luški breg in Resnik. Cesto, katera je bila zgrajena šele prilično pred 15 leti, je naliv hudo poškodoval ter jo precej odnesel. Trpelo bo dokaj časa, da bo cesta zopet popravljena. Pa tudi drugod je naliv napravil ogromno škodo.

§ Otroci zgoreli. Kmetica Marija Šelch v Lučanah je položila svojo enopolletno hčerko spat v otroški voziček, katerega je pustila stati nedaleč od ognjišča, na katerem je gorel ogenj. Nato je šla delat na polje. Voziček pa se je od isker vnel in otrok je v njem zgorel. Ko se je mati vrnila domov, je našla otroka popolnoma sežganega.

§ Samoumor vojaka — huzarja. Iz Radgone: Tukaj se je ustrelil pri huzarskem polku št. 16 služeči huzarski vojak Ljudevit Orban. Pognal si je kroglo skozi usta. Vzrok samoumora je neznan.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Primorske vesti.

p Sestanek primorskega kat. nar. dijaštva v Gorici. Dne 17. in 18. avgusta se zopet snide primorsko katoliško dijaštvo po štirih letih v Gorici, da manifestira za svoj ideal, da pokaže svojo moč in resnost do dela. Bratsko hrvaško kat. nar. dijaštvo zastopa Ivo Palčić iz Dalmacije, ki bode tudi sodeloval pri slavnostni predstavi. Spored sestanka: V soboto, dne 17. avgusta: Ob 4. uri popoldne: Občni zbor odruženice »Slov. dij. zveze« za Primorsko v prostorih Slov. kršč. soc. zveze. V nedeljo, dne 18. avgusta: Dopoldne: Ob 8. uri: Sv. maša v semeniški kapeli. Ob 9. uri: Zborovanje gor. kat. nar. abiturientov v dvorani »Central«. 1. Jos. Bitežnik: Dijak in socialno delo. 2. Jos. Koruza: Dijak-organizator. Popoldne: Slavnostna predstava v Centralu ob pol petih: F. S. Finžgar: »Naša kri«. Ob pol 9. uri komerz na vrtu restavracije Central. Z Bogom za narod!

p Nov poštni urad pri Sv. Andražu poleg Gorice je začel poslovati s 1. avgustom t. l. Dozdaj je bila tam le poštna nabiralnica, ki je vsled novega poštnega urada prestala poslovati. Pri tej priliki se je k občini Vrtojba spadajoča vas Ciprijanišči odpravila od poštnega okraja St. Peter pri Gorici ter se priklopila k zgoraj imenovanemu novemu poštnemu uradu.

p Nesreča na Krnu. Vojak padel 50 m globoko in se razbil. Poročajo nam: V nedeljo zjutraj okrog 6. ure je padel vojak planinec, Anton Pirč, doma iz Nove vasi pri Mariboru, na Krnu 50 m globoko ter se ves razbil. Njegov tovariš je obvisel na pečinih ter klical toliko časa, da je prišlo več tovarišev, ki so ga z vrvjo potegnili iz nevarnega mesta. Vojaki planinci so nabirali očnice (planinke) po dva in dva skupaj in pri tem se je zgodila opisana nesreča, ker sta vojaka lazila za očnicami po strmih pečinah nad Kozljakom na drežniški strani. Ponesrečenega vojaka so prenesli takoj, ko je došla komisija v Kobariid, kjer je bil pogreb v torek ob 6. uri zvečer. Čudno se nam zdi, čemu rabijo vojaki toliko očnic in zakaj se jih pusti ravno ob nedeljah laziti po hribih in nabirati očnice. Tudi se opaža, da se očnice kljub vsem strogim prepovedim še vedno rujejo s koreninami. Na Matjurju so jih že skoraj popolnoma iztrebili, sedaj jih bodo še na Krnu.

p Dijak umrl. V Skriljah na Vipavskem je v sredo, dne 7. t. m. umrl šestosollec goriške gimnazije Andrej Valič, tih, miren in zelo nadarjen mladenič. Bil je celo gimnazijo odličnjak. N. p. v m.!

p Pripravlja se odpor. Likvidacijski odbor »Trgovsko-obrtne zadruge v Gorici« je s svojo okrožnico, s katero terja za enkrat od vsakega člana v pokritje morebitne izgube 300 K, razburil celo deželo. Kakor čujemo, se pripravlja med člani velik odpor proti temu. In kakor se zdi, upravičeno. Tudi mi si ne moremo raztolmačiti tega čudnega postopanja likvidacijskega odbora »Trgovsko-obrtne zadruge«, ki narokuje članom, da morajo do 31. decembra t. l. vplačati 300 K, sicer se jih bode tožilo. Saj likvidacijski odbor nima pravice kaj takega od članov zahtevati. In zakon št. 70 z dne 9. aprila 1873 jasno govori, kakšne pravice in dolžnosti ima likvidacijski odbor. Paragraf 49. govori jasno, da o kakih pravicah, glasom katerih sme likvidacijski odbor nalagati članom toliko in toliko vsoto za pokritje zgube, ni govora. Ako je likvidacijski odbor spoznal, da vsa imovina »Trgovsko-obrtne zadruge« s terjatvami, z rezervnim fondom in deleži vred ne zadostuje za založbo za druginih dolgov ali zgube, mora navsotvetovati konkurz. Njegova dolžnost je, da priobči vse to velikemu zboru, ki ga je obenem sklicati.

p Strela je udarila v noči od srede na četrtek v Gor. Vrtojbi v hišo Andreja Žiberna, kjer pa ni napravila posebne škode. — V sredo popoldne pa je strela pri Briščekih pri Proseku užgala dve hiši in en hlev ter ubila enega vola, dve kravi, svinjo, psa in mačko.

p Toča je v noči od srede na četrtek v Stožiču pri Podbrdu zelo pobila. Posebna škoda je na ajdi.

p Kako je močan, je kazal v gostilni na Pokopališki cesti v Gorici neki Anton Pavlin; vzdignil je zaboj s 25 litri piva ter ga držal pokonci. Kar je zgubil moč in zaboj je padel ter ga poškodoval na glavi in po trebuhu. Sedaj Pavlin umira v bolnišnici.

p Padel v propad. Anton Cotič, star 57 let, stanujoč v Barkovljah je padel včeraj v pijanosti v neki propad blizu Kontovela. Zlomil si je tilnik. — Prepeljali so ga v mestno bolnišnico, kjer je pol ure potem umrl.

p Morski pes v Kvarneru. Iz Pulje poročajo, da so gojenci pomorske

akademije na Reki sporočili puljskemu pristaniškemu uradu, da jim je, ko so veslali po Kvarnerskem zalivu, sledil kakih šest metrov dolg morski pes in da je potem izginil.

p Ustrelil se je na Reki vsled pijančevanja iz službe odpušteni pismo-voja Marjan Bizjak, star 24 let.

p Novice iz Solkana. V sredo, dne 7. t. m. je imelo novoizvoljeno starešinstvo prvo sejo. — Med drugimi točkami je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje pokopališča. V tej zadevi se je izvolil odtok, ki ima nalogo celo zadevo proučiti, z lastniki zemljišč se pogajati, in o tem poročati prihodnji starešinstveni seji. — Sklenilo se je tudi, da se popravilo poti po Skalnici. To morajo posestniki za sedaj sami popraviti, sicer jih županstvo samo popravi na njihov račun. Občina bode pri tem pomagala z dvema delavskimi močmi. — V bodoče se ustanovi novo mesto poljskega čuvaja, ki bode oskrboval tudi skalniške poti. — Avtomobilistom kakor tudi kolesarjem se prepove prenaplajna vožnja skozi vas, in se začetkom in konec vasi napravijo svarilne table. — Varstvo po polju prevzame redarstvo, ki se bode tedensko menjalo.

p Laške dirke v Gorici prepovedane. — »Audax Podistico Italiano« je hotel prirediti v Velodromu dirko na dneve 11. in 25. t. m. Razna društva, tudi iz Italije, so naznanila prihod. Politična oblast je prireditev prepovedala z ozirom na javni mir in red.

p Viribus Unitis, prvi avstrijski dritnot, napravi v nedeljo, dne 11. t. m. svojo prvo celodnevno poskušnjo. Ladjaja se ne povrne več v ladjedelnico Sv. Marka, ampak ostane zunaj ob boi, kjer počaka na odhod v Pulj, ki bo v torek. Računajo, da ima ladja 23 morskih milj brzine na uro, torej tri milje več nego je določeno po pogodbi.

p Glavni nabor v Trstu se bo vršil za nabornike, ki so rojeni v letih 1891., 1890. in 1889. ter so pristojni v tržaško občino, v dne 12., 13., 14., 16., 17., 19. in 20., za tujce pa 21. in 22. avgusta t. l. od 8. ure zjutraj dalje, in sicer v mornariški vojašnici v ulici SS. Martiri št. 20 po sledečem redu: Za Tržačane: dne 12. od št. 1 do 353; dne 13. od 354 do 718; dne 14. od št. 719 do 1103; dne 16. od št. 1103 I. starostnega razreda, 438 II. starostnega razreda; dne 17. od št. 439 do 911 II. starostnega razreda, dne 19. od 912 II. razreda, 430 III. starostnega razreda in 20. avgusta od št. 431 do 1181 III. starostnega razreda. Za nabornike-tujce dne 21. in 22. avgusta. Naborniki, ki bi do 12. avgusta ne prešli pozivnice, morajo priti ponjo v vojaški oddelek v urad c. kr. namestn. svet. ulica Caserma 7., I. vrata št. 1.

p Morski pes. V miljskem zalivu je opazil lokalni morski kapitan morskoga psa, dolgega preko 3inpol metra. Ker je v bližini kopališča, se je prepovedalo kopanje izven mej kopališčnega zavoda.

p Utopljenec. V Barkovljah pri Trstu so našli ob tretji uri popoldne dne 7. t. m. utopljenca. Prepeljali so ga v mrlišnico Sv. Justa, kjer ga je Marija Zafran agnoscirala za svojega moža, 48letnega Jožefa Zafrana iz Ricmanj.

p Komisar — tat. Na ladji »Laura« parobrodne družbe »Austro-Americana« je bil nastavljen kot komisar II. razreda neki Andrej Cokelj. Kapitan je pogosto opazal tatvine, a ni mogel priti tatu na sled. V zadnjem času pa je zmanjkala iz blagajne kar par sto kron znašajoča vsota, katera tatvina se je obrnila na Andreja Cokelja. Ko je parnik »Laura« priplul v Trst, je Cokelj izginil, bil pa je aretovan v hipu, ko je na kolodvoru kupil listek v Inomost. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Pred vojsko na Balkanu.

Belgrajski politični krogi sodijo, da bodo Bulgari prisiljeni napovedati Turkom vojsko, ker so klali Turki v Makedoniji njihovojake. Revolucionirski makedonski odbor in narodna stranka zahtevata vojsko. Vlado pozivajo, da naj ukaže prodirati armadi proti Solunu ali naj pa odstopi. Položaj je zelo nevaren. Na orožne vaje pozvajo bulgarski častniki in rezervniki so obveščeni, da morajo služiti v armadi, dokler se položaj v Makedoniji ne pojasni. Bulgari so že zbrali ob meji nad 20.000 vojakov. Kakor znano, je bulgarska armada zelo dobro izurjena in disciplinirana; vojaki so jako hrabri, kar so tudi dokazali pod prejšnjim bulgarskim knezom, ko so v srbsko-bulgarski vojski premagali Srbe. »Times« poročajo iz Peterburga, da obstaja za slučaj obrambne vojske srbsko-bulgarski dogovor. Pristavljajo pa, da Bulgarija vojske na Balkanu najbrže ne prične, ker je stisnjena med Turčijo in Rumunijo.

Turški poslanik v Cetinjah je odpotoval 8. t. m. popoldne na mejo in je

naročil arhivarju turškega črnogorskega poslanstva, da naj vodi nadaljnje posle. Poslaniku je turška vlada naročila, da naj vztraja na svojem mestu, a ker tega ni hotel storiti, je rajši odstopil. Merakov, zastopnik Sazonovov je turškemu poslaniku v Peterburgu, Turkan paši, izjavil, da stori Rusija vse, da se ohrani mir na Balkanu. Ruskemu poslaniku v Cetinjah so iz Peterburga brzojavili, da naj črnogorski vladi naznani, kakšno stališče da zavzema Rusija in da ne simpatuje s Črnogoro, če sedanji spor s Turčijo dovede do resnih zapletljajev.

Turški ministri Kamil, Hilmi, Rešid in Noradigan tvorijo stalno komisijo, ki določa splošno politiko vlade. Poveljnik solunskega armadnega zbora je pozval vse častnike k sebi in jih vprašal, kako da sodijo o položaju. Le nekaj častnikov, med njimi tudi orožniški častniki, je zato, da bi mladoturški odbor nastopil radikalno. Poveljnik je častnikom pristržno priporočal, da naj ne otežujejo sedanjega položaja in da naj drže disciplino. Med 875 častniki v Solunu se je udeležilo vladi sovražnih demonstracij le 190. V Solunu je proglasil ministrski svet oblegovalno stanje, ker sta nameravala Zavid bej in Talaat bej sklicati v Solun poslance, da se nastopi proti sedanji vladi. Izjemno stanje se v Solunu strogo izvaja. S Sama se pa poroča, da nameravajo mladoturški poslanci 25 dni zborovati v Odrinu in ne v Solunu, ker kakor sodijo mladoturki, se prebivalstvo in posadka zavzemata za mladoturke. Albance nameravajo mladoturki pridobiti s tem, da bodo plačali vsakemu možu 2 piastra.

V skadrski okolici ob črnogorski meji sta se borila s turškimi vojaki malisorska rodova Kastrati in Sula. Malisori so se uprli, ker so jih podpihovali Črnogorci. V Wönrölju so našle oblasti tri bombe. V Smolarju so pa neznanu Bulgari umorili 4 Grke. Dva srbska kmeta so Albanci umorili. Srbi so zato zelo prestrašeni, ker se boje, da jih prične Albanci klati.

Iz Prištine se poroča, da svetujejo albanski voditelji Albancem, da naj se vračajo na svoje domove, ker je turški parlament razpuščen.

Dunajski politični krogi upajo, da se Albanija pomiri, dasi zahtevajo Albanci zelo veliko.

Avstrijski c. kr. uradni brzojav je pooblastil neki turški minister izjaviti, da nova vlada še ni imela časa, da se peča z vprašanjem o sklepanju miru z Italijo. Lahki sami sedanji zmedeni položaj v Turčiji izrabljajo, da se utrdijo na Sporadih, ki jih smatrajo že za svojo last. Veliko pristanišče otoka Stampalia so Lahji zelo hitro utrdili. Po vseh gričih in malih otokih pred Stampalijo grade trdnjave. Zidajo tudi svetilnike in prirejajo postaje za brezžično brzojavljenje, nadalje so že tudi postavili heliografe, metalce svetlobe in oborožili nove utrdbe z velikimi topovi. Vas Suradeja, kjer je izboren razgled, je imela do zdaj le slabo kozjo stezo, laški mornarji so to stezo že izpremenili v široko cesto.

BILINSKI PRI CESARJU.

Skupnega finančnega ministra Bilinskega je cesar dne 8. t. m. zaslišal v daljši avdienci. Šlo je za odstop bosensko-hercegovinskega rajz-il-uleme.

DEŽELNI ZBORI.

Med zasedanjem delegacij se bodo vršila tudi zasedanja nekaterih deželnih zborov, vsled česar se bo zasedanje državnega zbora do srede oktobra in še čez zavleklo. Sklicali se bo gališki deželni zbor, koroški, ki se ima baviti s pokritjem regulacije učiteljskih plač, če se pa bo sklical štajerski dež. zbor, je še neznan, ker se tozadevno vrše še pogajanja.

PREKORAČENJE KREDITA OD STRANI VOJNE UPRAVE.

»Zeit« poroča, da izkazuje računski zaključek vojne uprave za leto 1910 za 64 milijonov prekoračenega kredita, dočim se je leta 1909 kredit prekoračil le za 30 milijonov.

IZLAM PRIPOZNAN.

Jutri se objavi v državnem zakonu zakon o priznanju izlama kot verske družbe.

PRAZEN STRAH PRED VOHUNI.

Nemške oblasti so izpustile iz zapora dne 3. t. m. aretiranih pet Angležev, ki so bili aretirani, ker so fotografirali neke utrdbe. Berolinski listi naglašajo, da so jih izpustili, ker se je izkazalo, da niso vohunili. Dne 8. t. m. so pa v Doverju Angleži aretirali deset Nemcev, ki so bili osumljeni, da vohunijo, a so jih čez tri ure zopet izpustili. Če so jih izpustili šele potem, ko so se prepričali Nemci o »nedolžnosti« angleških fotografov, še ni znano.

POINCARÉJEVO POTOVANJE V PETERBURG.

Pariški finančni krogi trde, da je potoval francoski ministrski predsednik Poincaré zato v Peterburg, da se razgovori s Kokovcem o pogojih posojila, ki ga nameravajo Rusi v višini dveh milijard frankov najeti na Francoskem. Ko se je dne 8. t. m. peljal Poincaré mimo Rige na francoski vojni ladji »Conde«, ga je srečalo nemško vojno brodovje, in sicer štiri oklopne križarice ter 15 do 18 torpedovk. Tri nemške oklopnice so na čast zastavi francoskega ministrskega predsednika streljale salut. »Conde« je pozdravnim strelom s streli odgovarjal. Peterburški politični krogi smatrajo Poincaréjev obisk za demonstracijo dvozveze, za katero so se zadnje čase simpatije precej zrahljale in so postali francoski posojevalci nasproti Rusiji neprijazni. Rusija je nato naglašala, da živi z Nemčijo v dobrih razmerah. Ruske politike na Balkanu tudi Francozi niso podpirali. Rusija je zahtevala, da naj Poincaré pritrdi zahteve, da se Rusiji odpro Dardanele, čemur so pa Angleži nasprotovali, med tem ko je pritrčila Nemčija ob sestanku nemškega in ruskega vladarja otvoritvi Dardanel. V Peterburgu bo šlo tudi za rusko-laške balkanske želje.

Dnevne novice.

+ 30.000 naročnikov je dosegel 4. avgustom »Domoljub«. Slovensko katoliško časopisje je res velemoč postalo. Glejmo, da si to moč ne samo ohranimo, ampak še bolj utrdimo!

+ Liberalci in vinski davek. O liberalni hinavščini gledé na vinski davek smo že pisali. Sedaj je pa liberalni »Gostilničarski vestnik«, ki ob vsaki priliki zabavlja čez S. L. S. in deželni odbor, prišel z liberalno barvo na dan: ogreva se namreč prav močno za splošen vinski davek. Sedaj liberalci ne bodo mogli več tajiti svojega stališča!

+ Dva shoda na Vipavskem. Zadnjo nedeljo, dne 4. t. m. je priredila Kmečka Zveza za Vipavsko dva shoda, in sicer na Vrabčah in v St. Vidu. Oba sta bila zelo dobro obiskana. Govorila sta na obeh shodih g. deželni poslanec Perhave in odvetu. konc. Natlačen. Na obeh shodih se je sprejela soglasna resolucija proti vpeljavi vinskega davka, bodisi od strani države, bodisi od strani dežele in izrekla soglasna zaupnica poslancem S. L. S. Glasovali so za zaupnico S. L. S. z velikim navdušenjem tudi navzoči somišljeniki narodno-napredne stranke.

+ Zoper splošen državni in deželni vinski davek so sklenili soglasen protest občinski odbori občin: Orehovica in St. Peter v novomeškem okraju, Lovčica in Dobriče v črnomaljskem okraju.

+ Punt v liberalnem taboru. Polom »Narodne socialne zveze« je liberalce hudo razburil. Zdaj mečejo krivdo na tej blamaži drug na drugega. »Slovenski Narod« piše: »Dan« si je priredil posebno taktiko: danes se dobrika narodno-napredni stranki, jutri jo zopet napada. Zaletava se vanjo na vehementen način, zlasti zadnji čas. »Dan« je krepko pripravljel razdor v stranki, tisto vstaja namreč, ki jo je neresni Radešček v svoji naivnosti javno priznal. V časih, ko bi bilo treba združevati vse sile za boj zoper klerikalizem, ko bi bilo treba iskati vse, kar napred. elemente združuje in opuščati vse, kar bi jih razdvajalo, pa dela sicer tako plitvi »Dan« razdor in vstaje v stranki. Na ponedeljskem shodu se je z Radeščekom vred blamiral tudi »Dan«. To ga pač boli, in da bi prikrl svojo blamažo, grize zopet na različne strani, in tudi na naš list. Ti destruktivni elementje, ki jih je že ves svet sit, bi radi vse terorizirali, pri tem pa še drugim očitajo terorizem. Ne zdi se nam umestno, da bi se spuščali z »Danom« v kako polemiko, že ker stojimo na stališču, da je treba napredne in narodne moči združevati, ne pa jih razdvajati, a potrebno se nam zdi, da se vendar enkrat pojasni razmerje med narodno-napredno stranko in med tistim »Dnevom«, ki se na eni strani dobrika narodno-napredni stranki, na drugi pa pripravljajo »vstaje« in odpor. »Dan« pa očita narodnonapredni stranki, da vladajo v nji ljudje, ki »izrabljajo narodnonapredno idejo v korist svojih osebnih teroristiških nagnjenj«, česar Danovci »odločno ne bodo trpeli.« Kar se ljubljanskih narodnih socialcev tiče, pa drže eni z narodnonapredno stranko, češ, da »smo in ostanemo politični pristaši narodnonapredne stranke«, drugi pa pod vodstvo uradnika »Slavije«, Radeščka, se hočejo od narodno-napredne stranke popolnoma emancipirati. — Mi na ta spor v liberalni stranki ne polagamo velike važ-

nosti in ga beležimo le zato, da se vidi, kako je liberalno kraljestvo medseboj needno v času, ko liberalno časopisje pisari, da »klerikalizem propada«. Sicer pa se v poučenih krogih o tem puntu marsikaj zanimivega pripoveduje. Tako n. pr. je nedavno neko navdušeno omizje mladine izdalo sledeče: »Dan« ne more kljub vsem naporom dobiti naročnikov in iz svojih velikih dolgov zlestiti, zato bi Danovci radi iz narodnonapredne stranke, oziroma dr. Tavčarja nekaj denarja iztisnili in zato s puntom strašijo. Na drugi strani pa se da iz dejstva, da stoji temu gibanju na čelu uradnik »Slavije«, sklepati, kdo tiči v resnici za to »vstajo«. To je stari Tavčarjev rival, ki bi rad dokazal, da Tavčar ni sposoben stranke skupaj držati in bi sam zopet rad na vrh prišel. Tako je ves ta punkt le osebnega značaja, organizacija delavstva pa je čisto postranska reč.

+ **Za most čez Krko pri Straži** je dovolilo ministrstvo za javna dela državno podporo v znesku 30.000 K.

+ **Sveti oče proti grozovitostim na Indijancem.** Pij X. je bil že pred meseci z ozirom na grozovitosti, ki jih uganjajo evropske akcijske družbe v Južni Ameriki z Indijanci, odposlal v Peru posebno odposlanstvo, ki je papežu poročalo o ondotnih nečutenih razmerah. Sveti oče je bil do solz ganjen in je zdaj poslal južnoameriškega episkopatu pastirsko pismo »Lacrimabili statu«, v katerem ostro obsoja grozovitosti nasproti Indijancem in pozivlja škofe, da se z vsemi močmi zanje zavzamejo.

+ **Strankarsko kopito pri seji Zveze slovenskih gasilnih društev na Kranjskem.** V včerajšnji seji navedene korporacije se je izvolilo sledeče: predsedstvo: načelnik cesarski svetnik Fran Doberlet, podnačelnik Matija Petrič, urar v Postojni, ostali člani načelstva so Ivan Pavšič, Zgornja Šiška, Fran Barle, Janko Toman, nadučitelj v Moravčah, Vinko Ogorelec, gostilničar v Škofelji. Razun g. načelnika so vsi liberalci. Kljub temu bo ta zveza povdarjala ob vsaki priliki, da je skozi in skozi »nestranskarska«. Značilno je, da so celo deželnega poslanca Turka volili le z enim glasom večine, ker se jim je zdel preveč nepristransk, vsled česar ni hotel vstopiti v predsedstvo. Sicer pa pripravlja deželni odbor gasilski zakon, po katerem se bodo razmere v gasilstvu temeljito izpremenile.

— **Vprašanje na c. kr. deželno predsedstvo in slavnih deželni odbor vojvodine Kranjske.** Pred leti se je ustanovila pri nas v Ribniški dolini prašičerejska in živinorejska zadruga. Imenovana zadruga, ktere predsednik je župan iz Dolenje vasi g. Ig. Merhar, ni vsa leta tekoma svojega obstanka sklicala nikakega društvenega občnega zbora in sploh ni delovala, vkljub temu, da je dobila znatno podporo od deželnega odbora. Društvo je postavno prenehalo, premoženje prejšnje, bi moralo preiti na novo zadrugo z istim namenom, ki se je ustanovila pred dvema leti. Do danes se to še ni zgodilo. — Pozivljamo in vprašamo c. kr. deželno predsedstvo, ali mu je znano, da društvo več ne obstoja in kdo je oskrbnik premoženja stare zadruge? Kdo je odgovoren dati račune? Slavni deželni odbor naj zahteva od bivšega načelnika g. Ig. Merharja natančne račune o podeljeni podpori, ker davkoplačevalcem vendar ne more biti vseeno, da posameznik razpolaga z podporo v imenu vseh drugih. V interesu javnosti je, da se stvar spravi v red.

— **Na čast ministru javnih del ekselenci Otokar Trnki** priredila je včeraj zvečer Slovenska filharmonija serenažo in velik koncert na Bledu, katera prireditelj je bila gotovo ena najlepših letošnje sezije. Ob 7. uri zvečer so zadobile pozavne iz starodavnega blejskega gradu, mične narod. pesmi: »Po jezeru bliz Triglavu«, »Tam za goru«, »O mraku«, »Otok bleški kinč nebeški«, so se razlegale daleč na okoli, veličastno in tajinstveno v večerni mrak. Ob osmi uri zvečer odkorakala je godba v spremstvu požarne brambe, ki je nosila lampijone, iz zdraviliškega doma mimo hotela »Imperiala«, hotel »Toplice« k vili »Dalibora«. Tam je zasvicala našo narodno pesem: »Po jezeru bliz Triglavu«. Ekselencija minister Trnka je v veliki družbi poslušal serenažo iz balkona. Ob 9. uri zvečer se je vršil velik koncert, katerega spored je obsegal same veličastne skladbe. Z velikansko vervo in izbornim prednanjšanjem zaslužila si je Slovenska filharmonija gromoviti aplavz množestvilno izbranega občinstva. Nj. ekselencija minister, ki je v spremstvu gospe soproge in podravnatelja državne železnice v Trstu dr. Aureduška počastil koncert, se je v prisrčnih besedah zavalil kapelniku Teply ter mu izrekel svoje priznanje. Koncertne točke: slav-

nostna koračnica iz opere »Profet«, Richard Wagner »Götterdämmerung«, Smetana »Prodana nevesta«, ogrska rapsodija in »Mephistofeles« so se prednašale z umetniško dovršenostjo. Po končanem sporedu se je razvil živahen ples, ki je trajal do jutranje ure. Koncert je posetilo mnogo odličnega občinstva in se je s to prireditvijo prometno društvo, ki je imelo arangement, odlikovalo tembolj, ker je bil tudi finančni uspeh dober in je njega ekselencija minister Trnka daroval društvu 100 K. Za izborno uspešno prireditev se je zahvalil gospod minister zastopniku Filharmonije g. Milanu Drachslerju in predsedniku prometnega društva gosp. dr. Gabrijelu Hočevanju.

— **Podružnica »Slovenske Straže«** se bo ustanovila v nedeljo na Blejski Dobravi. Zanimanje zanjo je splošno, do sedaj se je že prijavilo 36 članov in obenem se bode ustanovil tudi moški pevski zbor »Struna« s sedežem v Vintgarju pri Špehonu; oglasilo se je za zbor 17 članov. Fantje pogumno naprej!

— **Okrajni šolski nadzornik Janežič** v Kranju se je, kakor poroča »Narod«, baje odpovedal svoje časti.

— **Izprememba pri direkciji praharne v Kamniku.** Vojno ministrstvo je imenovalo za ravnatelja c. kr. praharne v Kamniku podpolkovnika Karla Rösnerja.

— **Izpremembe v idrijskem rudniku.** C. kr. rudniški nadkomisar Klem. Penco odide iz Idrije v Most (Brux) na Češkem za načelnika urada, c. kr. rudniški komisar Franc Weickhard iz Idrije v Rahej, v Idrijo prideta c. kr. rudniški nadkomisar Jar. Plzak in c. kr. rudniški komisar Forstner, ki pride k Jožefovemu šahtu.

— **Nesreča pri vojaških vajah v triglavskem pogorju.** Vojaki-planinci so imeli minuli četrtek, dne 1. avgusta, vojaške vaje v triglavskem pogorju. Šli so s konji iz Srednje vasi čez Ciprije po ozki stezi. Pri tem je en konj, ki je bil obložen z brzostrelnim strojem, zadel v skalo tako močno, da se je nagnil na stran in padel v globok prepad, kjer je obležal mrtev.

— **Osebnosti.** Za nadpoštarja v Domžalah je imenovan poštar Karel Huth; za poštarico v Zatičini poštna oficiantinja Ana Rihteršič, za poštarja v Kamalu na Goriškem pa Lambert Gerbič. — Poštarica Ana Jamšek je dobila kot poštna upraviteljica poštni urad Šmarije-Sap.

— **Gasilno društvo in delavsko brašno društvo v Kamnigoriči** vabita k vrtni veselici, ki jo priredita v nedeljo, dne 11. avgusta 1912, ob pol 4. uri popoldne na vrtu g. župana Adolfa plem. Kappus. Spored: 1. Petje. 2. Srečolov. 3. Tamburanje. 4. Šaljiva pošta. 5. Razdelitev dobitkov. 6. Prosta zabava. — K obilni udeležbi vabi odbor. — Veselica se vrši ob vsakem vremenu.

— **Z Viča.** Lov za dezertjerjem. Franc Škerlj z Viča je šel lansko leto prostovoljno k vojakom. Kljub temu mu je postala vojaška suknja pretežka. Pred dvema mesecema je prišel na vojaški dopust, ktereja je porabil v to, da je vojaško suknjo odložil in se civilno oblekel ter pobegnil ne ve se kam. Med tem je bilo pa pri Novakovih, kakor se je že poročalo, okradeno. Sum je letel na tega dezertjerja. Iskali so ga, popraševali po njem, a o Francelju niso mogli nič zvedeti. To se je pa govorilo, da daleč ne more biti. V ponedeljek v mraku so se pa otroci igrali pred Plešnikovim hlevom. Kar pade neka stvarica s hleva na nekega otroka. Otroci dotično reč nesejo gospodarju; ta pa skoči k Novakovim naznanit, da je nekdo na hlevu. Takoj jim pride na misel: Najbrž je Francelj zgorel. Alarmirajo brž nekaj mož, pokličejo orožništvo in zlezejo na hlev ter premetavajo slamo sem in tja. In res najdejo črevlje, klobuk in knjižico Franceljnovo — a Francelj jo je po Dimeževu odkuril skozi »trahtar« na prosto bos in brez klobuka. Može so čakali do ene po polnoči pri hlevu, ker so upali, da bo Francelj prišel po klobuk in čevlje. In res okoli pol dveh zagledajo Franceljna že zopet blizu hleva. A namesto, da bi ga pustili oditi na hlev, prehitro nekdo zakliče: Je že tu! In predno so ga prijeli, je Francelj odnesel pete in zbežal nekam pod Rožnik. Isti večer je pa nekdo tudi na »Pošti« razbil okno, da bi vlomil v blagajne, a gospodinja je še o pravem času čula ropot in sklicala domače, tat je pa zginit v temno noč. Pravijo, da je tudi ta prizor v zvezi s Franceljnomo. Ta Francelj je znan že z lanskega leta, ko je ob slavnosti otvoritve Društvenega doma kazal svojo napredno oliko, a jo je toliko skupil, da se je moral v zaporu nekaj dni pokoriti. A z nastopi zadnjih dni si bo preskrbel »prosto stanovanje« za več let, ako ga bodo izsledili. Orožništvo ga skrbno zasleduje. — Ob skle-

pu tega poročila smo izvedeli, da je nocoj poizkusil svojo srečo zopet nek dolgoprstnež v trgovini g. Končana v Rožni dolini. Odsel je nekaj denarja, salam, cigaret. Večjo vsoto denarja je g. Končan k sreči zvečer iz blagajne vzel. — V torek je v Rožni dolini po dolgem bolehanju umrl Jernej Belič, delavec tobačne tovarne. Bil je član veteranskega društva. Zato so gg. veteranci v lepem številu spremili k večnemu počitku svojega blagega, občeprijljubljenega tovariša. Godba tukajšnjega Kat. slovenskega izobraževalnega društva je med sprevedom zelo točno in ginjaivo svirala koračnice-žalostinke. Blagi Jernej počivaj v miru!

— **Iz hospica pri Sv. Duhu na Bohinjskem jezeru.** Letošnja sezona ni sicer tako živahna kakor lansko leto — pa ta tožba se čuje od vseh letovišč —, vendar je bilo od začetka otvoritve do danes vedno precej gostov. A hiša bi jih bila vseeno še toliko sprejela. Avgusta meseca je pa vedno več gostov; danes, v torek 6. avgusta, nas je pri mizi kar 25. Gosti so različni, a vlada vedno neprisljena zabava, pravo bratovsko soglasje. Škof Stariha je že nekaj dni tu in mu vrlo ugaja, prelata Kalan in Kolar sta na oddihleju tu, več profesorjev in duhovnov in pastirstva se vedno kaj dobi. Nepozaben nam ostane gospod vojaški superior zagrebški, Mat. Rihtarič, ki je bival tri tedne tukaj in se čvrsto okrepil. Letovišče mu je izredno ugajalo. O našem hospicu je napisal lep dopis v zagrebški »Katolički list«, ki nam je privabil že drugih hrvatskih sobratov v naš samotni zavajaj. Zjutraj se delajo izleti, eni k Savici, drugi okoli jezera ali v goré. Dvanajsta ura pa točno privabi iz vseh strani svoje ljudi in jih zbere na verandi pri skupnem obedu. Hospic je letos omislil novi večji čoln »Črtomir«, in gostje se prav pridno poslužujejo obeh čolnov. Po kosilu vlada vesela zabava; zadnji čas so se zbrali tu izvrstni pevci. Oktet izurjenih pevcev nam prepeva naše narodne pesmi. Ravno ta teden so se zmenili nekateri znani pevci, tako da so vsi glasovi krepko in točno zastopani, in po kosilu ali po večerji naredi cel koncert. Sploh je tako živahno, da vsakteri še parkrat pogleda po ljubih mu prostorih, predno se loči za eno leto iz ljubega mu kraja. Saj tu vlada samota, so ugodni izprehodi, zjutraj in zvečer je tako prijeten hlad, da ga boš doma še mesec dni pogrešal.

— **Gorak vrelec na Blejski Dobravi?** Z Blejske Dobrave nam pišejo: Ko so minulo nedeljo ljudje šli v cerkev, so opazili, kako na Petranovi ledini vodeni curki švigajo v zrak. Začuden so šli pogledat in našli na mestu, kjer prej ni bilo nobene sledi o vodi, nekaj nad dva metra dolg in meter širok jarek, poln vode, krog se je pa širil močan duh po žveplu. Bil sem sam na mestu in se prepirjal, da je studenec jako močan in popolnoma gorak. Vodo meče več kakor 5 m visoko v zrak, toda ne navpično, marveč poševno v južno stran. Obenem se širi hlad smrad po žveplu. Merili smo globočino studenca z vrvice in utežem in namerili 30 m 22 in pol cm. Studenec daje v minuti štiri škafe vode. Ljudje se seveda čudijo tej naravni prikazni in hodijo z vseh strani gledat; zlasti mnogo jih prihaja z Jesenic, Save, Javornika in Bleda. Nek gospod z Bleda je gospodarju ledine Janezu Zemlji, podomače Petranu, takoj ponudil 8000 K zanj, ko je bila preje vredna kaj 600 K. Pravijo, da bodo še letos napravili kopejli; preje pa morajo še večšaki izreči svoje mnenje o novem toplem studencu. Sedaj so pričeli kopati jarek, da bo voda tekla mimo hiš in ne bo zastajala. Zanimiv pri tem je tudi pojav, da daje sedaj vaški studenec veliko manj vode, nego preje, kar je zlasti opaziti takrat, kadar voda iz novega studenca kvišku bruh. Nekateri mislijo, da bo studenec sčasoma usahnil, drugi zopet trdijo, da nikoli. Stvar se ima od merodajne strani v kratkem pojasniti.

— **Iz Rov.** Z ozirom na notico v »Danu« št. 216, da je ljudstvo na Rovih vsled dejstva, da je učitelj Schneidek na Krtino prestavljen, »vznesmirjen«, se nam iz Rov poroča, da so se občani naravnost oddahnili, ko so to veselo novico izvedeli. Toliko v pojasnilo.

— **V Vintgarju** se je precej leseni most nagnil. Nevarno je zato, ker pride lahko večja voda in odnese most. Po- brigajte se za časa, da ne bodo nesreče!

— **Luteranski agentje** po ljubljanski okolici silno ponujajo svoje evangelije in pregovarjajo ljudi z različnimi protestantovskimi flavzami. Ljudje, pokazuje jim vrata, kjerkoli se prikažejo!

— **Ogenj.** V sredo popoldne je nastal požar v vasi Klečet, občina Žužemberk, in uničil sedmim gospodarjem deloma vse premoženje. Pogorele so štiri hiše in 16 gospodarskih poslopj in 12 shramb. Pogorela jim je tudi krma in žito. Škode je okrog 20.000 K, zavarovani so le za male svote. Vrlim gasil-

cem iz Žužemberka, ugodnemu vetru in dežju, ki je na večer nastal, gre zahvala, da se ni požar razširil na vso vas. Zahvala za požrtvovalnost pri požaru gre tudi g. poslancu in županu J. Vehovcu in orožništvu iz Zagradca in Žužemberka. Pomoč ubogim pogorelcem je nujno potrebna!

— **Obolen** je opasno gospod Valentin Bergant, župnik v p., sedaj biva joč v bolnišnici čast. usmiljenih bratov v Kandiji. Priporoča se zlasti čast. sobratom in sošolcem v molitev!

— **V občini Staritrgr** okraj Črnomelj se je dne 7. avgusta 1912 vršila volitev za občinsko starešinstvo. Izvoljeni so soglasno, in sicer: g. Mihael Rade za župana, in gg. Josip Mihelič, Pavel Majerle, Josip Kapš in Peter Šterk za svetovalce. S tem se je zaključil že večletni volilni boj in konečno je zmagala S. L. S.

— **Pasivna rezistenca** na kulturnem polju izven šole, katero je bilo hrvatsko učiteljstvo lansko leto sklenilo, se je te dni sistirala z ozirom na to, da je vlada zahtevala učiteljstva kolikortoliko ugodila.

— **Krapi** se podražijo. — **Na kozah** je obolen na Dunaju monter Karol Richter. Bolezen je prinesel iz Carigrada.

— **Pobegnil** je Vilim Panič iz Sočica blizu Osijeka, ki je lani odvedel z doma 14letno Natalijo Milošević, a so mu jo stariši zopet odvzeli. Panič bi bil imel zdaj priti zaradi ropa pred sodišče, a je ušel.

— **Veliko roparsko društvo** so vjeli v Bosni v Gradačacu. Družba je bila dobro organizirana in je izvrševala že od leta 1909 poštne rope. Člani družbe so: Pavlovič, Stjepanovič, Novakovič, trije Simiči in Stankovič.

— **V zrak poleti** dne 15. t. mes. v Osieku aviatik Merčep.

— **V Drini je utonil** šumar Kosta Pavkovič pri Foči.

— **Ponesrečen rop deklice.** Šaban Jusufović in Murat Fehratić v Krijevičih v Bosni sta hotela siloma odvesti Zahido Čandžić, v katero je bil Jusufović zaljubljen, a sta ga tako oče kakor dekle zavrnila, ker je pijanec. Omenjena sta v hišo vdrila, pretila rodbini z nožem in hotela dekle odvesti. Dekle se je pa branilo in sta jo fantaraila. Fanta sta nato odšla, ker sta uvidela, da nič ne opravita. Orožništvo je oba zločinca aretiralo.

— **Zaradi sramotenj zoper papeža** bo moralo odgovarjati bosansko glasilo socialne demokracije »Glas Svobode« pred sarajevskim sodiščem.

— **Hrvaški list v Novi Zelandiji.** V Aucklandu je začel izhajati hrvaški list »Sloga«. V Novi Zelandiji je namreč veliko število Hrvatov, ki jih hoče list združiti in njihove težnje zastopati.

— **Odgodena vsepravaška konferenca.** Vsepravaška konferenca, ki bi se imela vršiti te dni v Opatiji, se je prenesla na nedoločen čas.

— **Odstop najvišjega turškega mohamedanskega oblastnika v Bosni.** Najvišji cerkveni oblastnik turških mohamedancev v Bosni, reis-el-ulema Sulejman efendi Šarac, se je na poziv vlade svoji časti odpovedal.

— **Razbojniki napadli častnika.** »Sarajevoer Tagblatt« poroča, da so napadli trije možje poročnika Iv. Šujarića, ga obvladali in mu vzeli 60 kron.

— **Toča.** V sredo zjutraj ob 6. uri je toča pobila Trško goro in vse polje do Novega mesta. Polovica je uničena; ajde ne bo nič, koruze in fižola malo. Ljudstvo je zelo potrto.

— **Iz okna** se je vrgla v Trstu Jožefina Vulc, 24 let stara, doma iz Kranjske. Služila je pri nekem Coenu, katerega je policija zaprla, ker dekle trdi, da jo je Coen, ki jo je hotel ončastiti, vrgel iz okna.

— **Vabilo.** Pri zadnjem požaru restavracije g. Alojzija Marna v Rožni dolini videlo se je prvič, kako da v sličnem položaju primanjkuje vode, in drugič, kako oddaljen je sedanji gasilni dom na Viču od poslopj na Glincah in Rožni dolini. Že večkrat se je povdarjalo, bodisi v gasilnem društvu kakor tudi pri občinskih sejah, o potrebi istega kje v sredini občine, a defnitivega se dosedaj še ni ničesar sklenilo. Da se ta važna zadeva prej reši, sklenil je odbor tukajšnjega prostovoljnega gasilnega društva, prirediti dne 18. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico z javno tombolo, katere čisti dobiček se plodonosnaloži kot osnovna stavbena glavica za bodoči gasilni dom. Vse podrobnosti se pravočasno objavijo. V nadi, da bode slavnobčinstvo, kakor vedno, tudi sedaj, osobito ko se gre za zelo važno in koristno napravo, društvu v vsakem oziru stalo na strani in ga podpiralo, zato vabimo v nedeljo, dne 18. avgusta, vse na veselico in tombolo, katere se vrši na prostornem vrtu g. Ivana Jelačina (prej Traun) na Glincah ob prosti vstopnini.

— Vabilo na ustanovni snod Sadržarskega društva za kamniški okraj, ki se bo vršil v nedeljo, 11. avgusta, ob 5. uri popoldne v »Društvenem domu« v Šmarci. Namen Sadržarskega društva bo vsestransko pospeševati sadjarstvo v kamniškem političnem okraju. Društvo bo velikega gospodarskega pomena, zato se vabite, da gotovo pristopite k društvu in da se udeležite ustanovnega shoda. Na svidenje v Šmarci!

— Ogrski kardinal Samassa je opasno bolan. Bil je previden s sv. zakramenti.

Ljubljanske novice.

Ij Somišljeniki! V nedeljo se vrši v Stepanji vasi o priliki mladeniškega tabora velika javna telovadba in ljudska veselica. Pohitimo to nedeljo tje, da se poradujemo par uric med našimi Orli, ki se trudijo, da pokažejo uspeh svojega organizatoričnega in tehničnega dela v ljubljanski okolici. Ljubljanci itak radi obiščejo prijazno Stepanjovo, kamor jih popelje pot čez Kodeljevo v 20 minutah. Telovadba in veselica se bodeja vršili na vrtu znanega gostilničarja g. Povšeta, po domače Strausa, nasproti podružnični cerkvi. Vabimo torej vse somišljenike v nedeljo v Stepanjovo.

Ij Redna odborova seja S. K. S. Z. se vrši v ponedeljek, 12. t. m., ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo priredi prihodnjo nedeljo, 11. avgusta, izlet na Dobrovo. Odhod iz društvenih prostorov točno ob 1. uri popoldne. Nazaj pridemo ob 8. uri zvečer. Vabimo k obilni udeležbi društvenike in njihove prijatelje.

Ij O izdajstvu nad železničarji. Današnja »Zarja« objavlja dolgo reč o shodu, ki so ga imeli včeraj v areni »Narodnega doma«, kjer so zabavljali, kar so mogli, ker je zbornica odklonila Tomschikov predlog, naj se dovoli železničarjem 38 milijonov kron. Kar sta poročevalca J. Kopač in neki Dušek z Dunaja ropotala na račun liberalcev, je stvar, ki nas čisto nič ne zanima. Najodločnejše pa zavračamo Kopačeve napade na naše poslance, češ, da so zdaj drugače glasovali, kot so glasovali v tej zadevi meseca decembra lani, ker to res ni. Kopač mora znati, če se sploh peča z železničarskimi zadevami, da so poslanci Hrvatsko-slovenskega kluba tako 20. decembra kakor tudi, ko je šlo za Tomschikov predlog, glasovali za to, da mora vlada porabiti 38 milijonov za železničarje. »Zarja« in Kopač njo uganjata navadno demagogijo, ker trdita nekaj, kar res ni. Če bi bilo socialnim demokratom kaj za železničarje, bi takih neresničnih resolucij ne sklepali, kakoršno so sklepali včeraj v areni Narodnega doma.

Ij Vojaške zadeve. Vojaški intendant 28. pehotne divizije Franc Festl je prestavljen k vojnemu ministrstvu, njegove posle v Ljubljani pa prevzame novi intendantni šef Edvard Frank.

Ij Državna policija v Ljubljani. Današnja »Edinost« poroča: Kakor znano, bo koncem tega leta policija v Ljubljani podržavljena. Iz Trsta odide v Ljubljano nad 100 redarjev, tudi poveljnik ljubljanske policije bo vzet iz osebja tržaške policije.

Ij »Miklova Zala« pred sodiščem. Danes dopoldne se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem razprava o tožbi gledal. igralca Danila Cerarja proti Jak. Špicarju, pos. tajniku na Jesenicah radi razžaljenja časti. Kot znano, je Jak. Špicar pred leti dramatiziral znano Sketovo povest »Miklovo Zala«. Pri uprizoritvah te dramatizacije je Danilo Cerar sodeloval na Jesenicah kot režiser in je kot tak tudi delo znatno predrugačil. Zlasti pa je predelel to delo leta 1910., ko se je vprizorilo na deželnem gledališču v Ljubljani. Danilo Cerar pa je pozneje še enkrat dramatiziral »Miklovo Zala«, ki jo je letos založila Katoliška Bukvarna. Špicar trdi, da je v tej zadnji dramatizaciji mnogo posnetega po njegovih delih in je po svojem zastopniku to v nekem pismu na Katoliško Bukvarno tudi ponovno trdil. To pismo je tudi tvorilo podlogo tožbi. Kot priča zaslišani Anton Verovšek, režiser slovenskega gledališča, je izpovedal, da je čul prvič o Špicarjevi »Miklovi Zali« pred kakimi štirimi leti, ko mu jo je Špicar izročil v recenzijo. Predno je odšel v Trst, je »Miklovo Zala« izročil Danilu, ki jo je vrnil Špicarju. Leta 1910 so vprizorili »Miklovo Zala« v Ljubljani na deželnem gledališču in jo je takrat označil Danilo kot Špicarjevo delo. Zato predstavo je dobil Danilo tanieme, ki mu jih je Špicar odstopil. V sezoni leta 1911-1912 je pripravil priča uprizoritev »Miklovo Zala«, ki jo je izdal Danilo po Kat. Bukvarni za ljubljanski Ljudski oder. Do predstave ni prišlo, ker jo je Kat. Bukvarna prepovedala.

Potrdi, da se mu je »Miklova Zala« od Danila zdela po snovi podobna Špicarjevi. Priča Josip Molek, gledališki igralec, je izpovedal, da mu je pred uprizoritvijo »Miklovo Zala« na deželnem gledališču izročil Danilo Špicarjev rokopis, da ga prepíše njegova žena. Danilo mu je prvotno izročil samo en del rokopisa, češ, da mora ostalo še znatno predrugačiti. Za prepisnino je obljubil Danilo plačilo po Špicarju. Priča Lovro Kumer, hotelir na Jesenicah, je sodeloval pri predstavah Špicarjeve »Miklovo Zala« na Jesenicah. Danilo je igro režiral, za kar je bil plačan. Ko je izšla Danilova »Miklova Zala« v Kat. Bukvarni, mu je tožil Špicar, da je Danilo posnel mnogo po njegovi igri. Kot izvedenec zaslišani profesor Anton Funtek je podal sledeče mnenje, Pregledal sem vse rokopise Špicarjeve in Danilove knjige ter se prepričal, da se je Špicar v I. rokopisu, kar se tiče besedila, skoro suženjsko držal Sketove povesti »Miklovo Zala«. Seveda pa je morala njegova dramatizacija večkrat strniti različne prizore, ki se v Sketovi povesti vrste zaporedoma, iz česar izvira, da je razdelitev vsega dejanja in razvrstitev posameznih prizorov njegovo delo. Nekateri stvari je tudi dostavil. Izrečno je treba poudarjati to, da je Špicar v svojem delu uvedel več oseb, ki sploh ne nastopajo pri Sketu. Vse te osebe so pridržane tudi v II., III. in IV. rokopisu, kakor nadalje v Danilovi knjigi naj si je Danilo v natisnjeni »Miklovi Zali« nekatere prekrstili. K II. rokopisu pripominjam to, da so v njegovem prvem dejanju s svinčnikom zabeleženi popravki in odstavki bivšega gledališkega ravnatelja gospoda Govekarja, drugače se med I. in II. rokopisom ne kaže veliko razlike, zakaj izpremembe v sceneriji in v režiskem oziru niso tolike, da bi se mogle označiti za posebno korenito predelavo. III. rokopis je samo prepis II. rokopisa, toda ima s svinčnikom zabeležene Danilove opazke glede besedila in režije. Govekarjevi dostavki in popravki v ta rokopis niso sprejeti. S IV. rokopisom je dobila dramatizacija »Miklovo Zala« primerno obliko dejanja, ker so se iz III. rokopisa posnele samo poglavitne in učinkovite stvari, koncentrirane, in se vrši neprimerno slikovitejša, nego v III. rokopisu. Dobilo je razen tega življši kolorit. Vse kaže, da je to redakcijsko izvršil izkušen gledališki praktik. Na podstavi prvih treh rokopisov Špicarjevih si namreč upam trditi, da tega IV. rokopisa Špicar ni mogel prirediti sam. Po vsej pravici pa sodim, da ga je predelal Danilo. Vanj so sprejeti tudi Govekarjevi in Danilovi dostavki in popravki iz II., oziroma III. rokopisa. Posebno Danilove korekture so se uporabile čisto jako izdatno. Vsekakor je imel Danilo svojo roko pri redakciji IV. rokopisa, prirotil ga je gledališko-tehničnim zahtevam. IV. rokopis se je vprizoril v Ljubljani pod Špicarjevim imenom, kar kaže, da bi se bil Danilo odrekel vsakršnim pravicam do njega. Pravilno bi moral imeti IV. rokopis oznamenilo, da sta ga po Sketovi povesti skupaj priredila Špicar in Danilo. Zategadelj pa Danilo nima še pravice, da bi IV. rokopis reklamiral za svoje delo, in prav tako bi Špicar ne mogel trditi, da je IV. rokopis popolnoma njegov. Danilova tiskana izdaja »Miklovo Zala« se bistveno strinja s IV. rokopisom. Skice in scenarije so res Danilove, scenarije je tudi razširil in izpopolnil, dodal tu pa tam režijske opombe. Moje mnenje je torej tole: 1. Rokopisa I., II., oziroma III. kot prepis II. koncepta sta Špicarjevo delo. 2. Rokopis IV. je Danilo predelal v gledališko-tehničnem oziru, toda Špicarju je prepustil ime. 3. »Miklova Zala«, natisnjena v III. zvezku knjižice Ljudski oder ni bistveno nič drugega nego naknadno redigirani IV. rokopis. — Danilo Cerar je nato v svojem plaidoyerju izjavil, da je njegova korektura 3. in 4. Špicarjevega rokopisa tako obsežna, da se mu ne more odrekati avtorske pravice. Dokazano je že po priči Verovšku, da je rekel Špicar po predstavi v deželnem gledališču: »To ni več moja »Zala«, to je vse kaj drugega.« Kar se tiče Špicarjevega pisma Kat. Bukvarni, je jasno, da vsebuje žaljenje časti, ker predbaciva plagijastvo, ki pa ni dokazano. Zastopnik Špicarja dr. Furlanov koncipient dr. Zupančič je povdarjal v zagovoru, da ni omenjeno pismo izšlo iz odvetniške pisarne na podlagi informacij Špicarja, ampak samo vsled njegovega naročila, naj se varuje njegove koristi. Sodnik dr. Grasselli je proglasil nato razsodbo, da se Špicar oprosti, češ, da je dokaz resnice doprineš. Špicar je očitno v pismu, da Danilovo delo ni izvršno, kar je dokazano. Pravice avtorstva ali soavtorstva pri tem ne pridejo v poštev. Sodišče je mnenja, da je literarna stran dela »Miklova Zala« Špicarjevo

delo, tehnična in režijska stran pa Danilovo delo. Kakor čujemo, zadeva še ni končana.

Ij Nesreča Tržačana v kamniških planinah. V sredo je šel 27letni pisarniški oficijant pri c. kr. namestništvu v Trstu, Franc Jurcič, stanujoč v Trstu Via St. Martiri št. 6 na izlet v Kamniško sedlo. Na poti v Veliko planino je zgrešil markirano pot ter padel v pet metrov globoko brezno, kjer je ležal ves pobit nezavesten celo noč od srede na četrtek. V četrtek zjutraj so ga našli štirje možje, ki so šli mimo, ter ga prenesli k gozdarju v Bistrico. Ponesrečenec si je pretresel možgane, zlomil levo roko, poškodoval obraz in dobil brčkone tudi notranje telesne poškodbe. Prvo pomoč mu je dal v Bistrici kamniški zdravnik dr. Dereani, nakar so ga prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico. Oče ponesrečenec je vpokojeni sodni kancelist v Trstu.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Angela Pleterski, žena železniškega postajnega sluga, 26 let. — Ivana Zupanc, delavčeva žena, 63 let. — Olga Puhar, hči dimnikarskega pomočnika, 6 tednov. — Roza Pindur, hči kleparskega pomočnika, 8 mesecev. — Marija Sodja, delavka, 74 let. — Franja Bunc, vdova c. kr. sodnega oficijala, 63 let. — Valentin Mihelič, črevljar, 61 let.

Ij Polet dveh laških žepnih tatov v Ljubljano. Ze svoj čas smo povdarjali, da laški tatovi v Ljubljani nimajo sreče. Da pokradejo, se jim še posreči, zato so zelo spretni, nikakor pa ne pridejo s svojim plenum srečno domov, marveč vedno zapadejo roki pravice. Tako smolo sta imela tudi v sredo popoldne na južnem kolodvoru dozdevni 44letni oženjeni skladiščnik Jožef Lombardo iz Catanije in Siciliji in 30letni Agatino Privitera tudi iz Catanije. Navedenca sta se semkaj pripeljala z vlakom iz Trsta v skupnem kupeju. Ko je vlak na južnem kolodvoru obstal, je stopil v kupe posestnik in trgovec Anton Stare iz Selšaka pri Litiji. Komaj stopi v voz, že začuti v žepu tujo roko, nakar pograbí neznanca za vrat, ta pa vrže listnico, katero je potegnil Staretu hipoma iz žepa, nekemu v obližju sedečemu moškemu. Stare nato skoči k temu, mu vzame denarnico, njega pa pograbí in drži, dokler ni prišel stražnik in obeh s težavo spravil iz voza ter ju aretiral. Možakarja se izgovarjata, da se prav nič ne poznata, a kakor se da sklepati, morata biti prava navihanca. Pri njih so našli srebrne žepne ure, denarnico in večje vsote denarja, kar sta si bržkone prislužila na svojem znanstvenem potovanju. Oba laška podanika so izročili deželnemu sodišču, kjer pričakujeta nadaljnje usode.

Ij Nepremišljenost. Včeraj popoldne so se hoteli iti za mestno klavnico trije dečki, med katerimi je bil tudi 10letni Stanko Jerič, v Grubarjev prekop kopat. Ko je bil Jerič že slečen, pride mimo nek nemško govoreči dečko ter pahne slečenega Jeriča v prekop, kjer se je začel potapljati, nakar sta začela ostala dečka kričati. Ko to čuje črevljar Goršič, hiti po živinskega trgovca Schiberta in krojača Hribarja, katera sta se podala takoj v prekop in že nezvestnega Jeriča rešila z poldrug meter globoke vode. Ko sta ga spravila na suho, so ga z umetnim dihanjem zopet spravila k zavesti, potem ga je pa došli stražnik odvedel domov in ga izročil materi.

Telefonska in brzajavna poročila.

PROCES PROTI JUKIČU.

Zagreb, 9. avgusta. Danes je govoril zagovornik dr. Prebeg. Govoril je nad tri ure. Pojasnjeval je politični milje procesa in dokazal, da o kaki zaroti, o kateri govori obtožnica, ne more biti govora. Dokazuje nadalje, da se Jukičovo dejanje ne more kvalificirati kot zahrbtni umor kakor se mu tudi ne more pripisovati umora stražnika. Zagovornik se peča nato z mnenjem izvedencev psihiatrov, pobiha njihov parer in dokazuje na podlagi mnogih znanih del, da ne drži. Očita psihiatrom, da niso svoje dolžnosti izpolnili. Apelira na sodišče, naj izreče svojo sodbo neodvisno od mnenja psihiatrov. Opozarja na to, da bo dušno stanje atentatorja na grofa Tiszo, poslanca Kovasca, preiskala budimpeštanska medicinska fakulteta. Predsednik branitelja tu prekine in mu o tem ne pusti govoriti, ker da to ne spada k Jukičevemu procesu. Zagovornik konča svoj govor z apelom na sodišče, naj Jukiča in soobtožence oprosti. — Za dr. Prebegom govore branitelji dr. Katušič, dr. Tallar in dr. Popovi. — Razprave še ni konec, ampak bo trajala cel dan, ker se mora danes končati.

KOMISAR CUVAJ GRE JESENJI

Budimpešta, 9. avgusta. »Leipziger Neueste Nachrichten« priobčujejo in-

terviev z ogrskim ministrskim predsednikom dr. Lukacsem, ki je glede Hrvaške izjavil, da termin, kdaj se Hrvaški vrne ustava, še ni za gotovo določen, a je sigurno, da se brezustavno stanje odpravi jeseni.

STRAŠNA RUDNIŠKA NESREČA V BOCHUMU.

Bochum, 9. avgusta. Šele danes zjutraj je bilo mogoče izvedeti podrobnosti o strašni rudniški katastrofi v Bochumu. Dozdaj so našli 128 trupel. Vsega skupaj je 140 rudarjev ubitih. Trupla, ki leže v prostoru za stroje, so strašno razmesarjena. Enim manjka glave, drugim roke ali noge, drugi so zopet popolnoma zmečkani. Le malo trupel je bilo sploh mogoče agnoscirati. Cesar Viljem je podaril za prvo silo 15.000 mark. Tudi Krupp je daroval večjo vsoto. Pred rudokopom stoji velika množica, ki se ejoče in očita družbi, da ni še dozdej napravila električnega ventilatorja in da so inženirji dobro vedeli, da se nahajajo v rovu plini. Državno pravdnštvo bo vložilo obtožnico proti več uradnikom, ozir. poduradnikom.

MIROVNA POGAJANJA MED ITALIJO IN TURČIJO.

London, 9. avgusta. »Daily Chronicle« poroča, da mirovna pogajanja med Turčijo in Italijo ugodno teko.

POLOŽAJ V TURČIJI BOLJŠI.

Solun, 9. avgusta. Položaj se razjasnjuje. Bojazen, da bi se tukajšnji častniki izjavili za mladoturški odbor, se je pokazala kot neupravičena. Nad Solunom je proglašeno osebno stanje. Južni Albanci so izjavili, da se povrnejo v svoje vasi. — Valija v Smirni so odstavili. — V Köpriližu so zaprli nekega Bolgara, ki je hotel mladoturški klub v zrak razgnati. — Turški poslanik v Cetinju, ki se je bil podal v Kotor, je dobil nalog, da se na svoje mesto vrne.

KOVACSA NE IZPUSTE.

Budimpešta, 9. avgusta. Odločno, naj se poslanca Kovasca, ki je streljal na grofa Tiszo, izpusti, je višje sodišče razveljavilo. Kovacsevo duševno stanje bo zdaj preiskala medicinska fakulteta budimpeštanske univerze.

PREDSEDNIK REPUBLIKE HAITI UBIT. — 400 MRTVIH. — VLADNA PALAČA V ZRAK RAZGNANA.

New York, 9. avgusta. V Port-au-prince, glavnem mestu republike Haiti, so revolucionarji razgnali z dinamitom v zrak vladno palačo, vsled česar se je porušilo tudi več stavb v bližini. Predsednik republike Lecorte je ubit, drugih oseb je ubitih okoli 400. Nacionalni zbor se je takoj zbral in izvolil za predsednika Avgusta Tancrede. Nad Port-au-prince je proglašeno obsedno stanje.

NESREČE V GORAH.

Inomost, 9. avgusta. Dunajskega turista Rosenberga in njegovo hčer je zalotil snežni vihar. Rosenberg je umrl, hči pa se je onesvestila.

Zürich, 9. avgusta. Tu je v gorah ponesrečila gospodična Kuebler iz Berolina in se ubila.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 9. avgusta 1912.

Pšenica za oktober 1912	11:52
Rž za oktober 1912	9:40
Oves za oktober 1912	9:59
Koruza za avgust 1912	9:20
Koruza za maj 1913	7:52

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dat.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podlaga v 24 urah v m
7	9. zveč.	727-5	16-2	sl. szah.	nevihta.	
8	7. zjutr.	729-1	13-0	sl. jug.	oblačno	333
	2. pop.	731-7	21-7	sr. vzh.	pol. obl.	
8	9. zveč.	733-4	13-6	sl. szah.	oblačno	
9	7. zjutr.	735-2	12-1	brezvet.	del. jasno	1-4
	2. pop.	734-3	19-8	sl. jzah.	oblačno	

Srednja predvčerajšna temp. 16-59, norm. 19-84
Srednja včerajšna temp. 16-19, norm. 19-46

V Podgori pri Gorici je oddati službo

organista.

Oglasiti se je treba pri kuracijskem uradu istotam. 2471

Soba s hrano

se išče za dve gospodični v kolizejskem ali kolodvorskem okraju. Ponudbe pod »September/2470« na upravo »Slovenca«. 2470

Razne stvari.

Ženska volilna pravica na Ogrskem. »Ostenpester Tagblatt« poroča, da dobi volilno pravico pri preosnovi ogrske volilne postave tudi 100.000 inteligenčnih žena, ki si same služijo kruh.

Automobilski nezgoda dveh ruskih knezov. Pri Rjasnu je padel v jarek avtomobil, v katerem sta se vozila kneza Opolenski in Gargarin s svojim tajnikom. Kneza sta nevarno ranjena, tajnik se je pa ubil.

Nečloveška mati in brat. Zganjarca Sadora v Rokorcih pri Krakovu, mati petih otrok, je prisilila svojo lastno hčer Viktorijo k slabemu življenju. Ko je postala Viktorija mati, jo je z ostalimi svojimi otroci nečloveško mučila in zaprla pod streho. Dne 26. februarja je pa Viktorijo njen brat do smrti pretepel. Viktorije niso od takrat sosedje več videli. Sinu je zdaj v pijanosti nečloveška mati očitala, da je usmrtil svojo sestro. Orožniki so preiskali hišo in našli po bratu ubito mrtvo truplo Viktorije, zakopano v kleti. Morilca Jožefa Sadora so zaprli.

Glavni dobiček zadnje državne dobrodelne loterije je zadel delavec Zoufal pri Iglavi. Zoufal je izjavil, da hoče še naprej kot delavec delati.

Nesreča v Dunajskem Novem Mestu. Ponesrečil je dne 5. t. m. nadporočnik Javor s svojim aeroplanom, ki se je prekučnil in razbil. Javor je dobil živčni napad, ranjen je na rokah in si je zlomil več reber.

Dvoboj na strehi. Iz ljubosumnosti je napadel v Genfu 7. t. m. neki krovce svojega tovariša na strehi šestnadstropne hiše in ga vrget z nje. Tovariš se je ubil, morilca so zaprli.

S čevljem ubila jetniškega paznika. Iz Rima poročajo 6. t. m.: Neka Uršula Maschiotti, ki je bila ponoči aretovana in zaprta, je klicala v svoji celici na pomoč. Ko je prišel službujoči paznik Jožef Galli v njeno celico, ga je s peto svojega čevlja tako udarila po sencih, da se je Galli takoj zgrudil. Prihiteli pazniki so preprečili, da ni jetnica pobegnila ter so Gallija, ki so se mu pretresli možgani, umirajočega prenesli v bolnišnico.

Požigalec. V Nyiregyhazi je izbruhnil pred dnevi ponoči velik požar v parnem mlinu. Dognali so, da je bilo zažgano. Med tem se je dogodilo že več ponočnih požarov in na mnogih hišah so našli napise: »Ta hiša mora pogoreti!« Posrečilo se je, izslediti kot požigalca premožnega brivca Ludovika Schatza, ki je lastnik večih hiš in na dobrem glasu. Oddali so ga v opazovalnico za umobolne.

Prijet vlomilec. V Tarnovu je 5. t. m. ponoči poizkušal razpiti vlomilec Domrowski oropati stanovanje nekega sodnega tajnika. Pri tem so ga zasačili ter je pobegnil. Neki stražnik ga je zasledoval, a je bandit nanj streljal in ga težko ranil. Med tem sta prihitela dva druga stražnika, ki sta roparja zasledovala na kolesih. Končno se jima je posrečilo bandita, ki je neprestano streljal, razorožiti in aretovati.

Svojega moža umorila. Iz Krakova poročajo, da je v vasi Rodgosza neka kmetica s svojo hčerjo polila soproga, ko je spal, s petrolejem in ga zažgala, nakar ste pobegnili. Kmet se je zbudil ter ves v plamenih zbežal na dvorišče, kjer se je nezavesten zgrudil in skoro popolnoma zgorel. Ženo in hčer so zaprli.

Velikanske sleparije na ruski železnici. Iz Peterburga poročajo, da je senator Gličinski pri reviziji transbajkalske železnice odkril velike sleparije. V teku mnogih let je namreč resortni šef vodil plačilne liste za uslužbence, ki nikdar nastavljeni niso bili ter je njihove plače porabljal zase.

Jezik je otrpnil slavnemu berolinskemu gledališkemu igralcu Rudolfu Schildkrautu. Zdravniki izjavljajo, da več ne ozdravi.

Newyorški policijski škandal. Dva sokrivca pri umoru Rosenthala sta pobegnila v gore, kjer sta se zabarikadirala v neki vili, ki jo je obkolila policija. Zaprti osumljenci so Rosenthalovi zadevi nočejo v ječi jesti, ker se boje, da jih policija zastrupi.

Vohunstvo v Nemčiji. Kljub obljubi in dasi se je založila kavcija, lipsko državno sodišče noče izpustiti iz zaporu ruskega stotnika Kosteviča. Pri Kijevu so aretirali pet Angležev, ki so fotografirali utrdbe.

Ukraden cerkvi namenjen dar laške kraljice. Cerkev v Berziensku je doposlala laška kraljica 2000 rubljev vreden dar, ki je pa bil ukraden na progi Jekaterinoslavske železnice.

Prva razprava proti morilcu po novem voj. kazenskem redu se je pričela 5. t. m. v Dunajskem Novem Mestu proti bivšemu pešču pešpolka št. 26 Emanuelu Czihulki. Obtožen je, da je dezeriral in 13. novembra umoril in oropal delavca Lovechija in Konecnyja. Ze 1. 1901 je v budimpeštanski okolici umoril nekega Vitroja, prišel takrat v no-

rišnico, odkoder je pobegnil. Po novem vojaškem kazenskem pravu more biti obsojen le na smrt na vislicah, ker priznava svoj zločin.

Kongres svetovne zveze bolniških strežnic. V Kolinu na Nemškem zboruje te dni svetovna zveza bolniških strežnic. Prišlo so skupaj zastopnice iz vseh petih delov sveta. Na Nemškem je 70.000 strežnic: 26.000 je katoliških sester, 12.000 je protestantskih diakonis, 4500 strežnic je organiziranih v raznih bratovščinah in okoli 30.000 oseb se peča zasebno s postrežbo bolnikov. Lepa armada krščanske ljubezni in usmiljenja.

Zdrava dežela. Prebivalci na Balkanu dočakajo, kakor je znano, večjo starost, kakor pa drugi Evropejci. Bolgarska vlada je uradno dognala, da živi med 4 milijoni prebivalstva 4000 ljudi, ki so nad 100 let stari. Nemčija ima 65 milijonov prebivalcev, pa šteje komaj 72 po 100 let starih ljudi.

Pijača na železnici prepovedana. Norveški parlament je sklenil s 61 proti 59 glasovom zakon, po katerem se kaznuje vsak, ki v železničnih vozovih alkoholične pijače pije. Tudi lastne pijače, če jo ima s sabo, ne sme piti. Postava je že stopila v veljavo.

Serravallo
železnato Kina-Vino
Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izbori okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 7000 zdravniških priporočil.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Kavarna „Central“
Danes in vsak dan
koncert
dunajskega damskega —
elitnega orkestra —
Z velespoštovanjem
Stefan Miholič
kavarnar
2374

Odvetniški koncipijent
doktor prava s celo sodno in osemnasedmesečno odvetniško prakso, vešč tudi laščine, išče s 1. decembrom t. l., eventualno tudi preje, službe v odvetniški pisarni. Več se poizve pri upravnistvu „Slovenca“.
2455

Skladišče
zelo veliko, svetlo, suho, obokano zelo
pripravno tudi za delavnico
se odda za november na Ambroževem trgu 3.
Natančneje se izve pri hišniku ali pa pri
Pongratzevem oskrbnistvu, Franca
Jožefa cesta šte. 7, III. nadstropje.

Delavnica
s hlevom, prostorom za spravljanje voz, stanovanjem l. t. d.
se odda z novembrom na Turjaškem trgu št. 4.
Natančneje pri hišniku ali pa pri
Pongratzevem oskrbnistvu, Franca
Jožefa cesta šte. 7, III. nadstropje.

Za zgradbo cest

oziroma planinskih potov, izkopavanja kanalov, napravo navadnih betonov z vsem potrebnim orodjem in delavci po najnižjih cenah se toplo priporoča 2444

Marko Pavič,
podjetnik
pošta Moste, Ljubljanska ul. 26.

Motorno kolo
Nekarsulm 1 $\frac{3}{4}$ H. P.
dobro ohranjeno se ceno prodaja.
Urhoonik, deželna vlada.

Št. 23.652.

Razglas.

Ker se imajo v prostorih c. kr. meroizkušnega urada v Ljubljani v Prulah h. št. 17 izvršiti nekatera adaptacijska dela, bo od 16. t. m. naprej za dobo kakih 6 do 8 tednov imenovani urad

posloval v I. nadstropju „Mestnega doma“

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 5. avgusta 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

== IZREŽITE ==
za Vašo gospo, da bode pri nakupu pazila
na ime Franck:,
na kavin mlinček,
ter tako dobila že navajeni najboljši kavin pridatek - prave - kakovosti.
Tovarna v Zagrebu.

2321

Prodajni razglas.

Podpisani upravnik konkurznega sklada trgovca Antona Raimerja v Metliki, naznanja, da se

proda iz proste roke

zaloga mannifakturnega in specerijskega blaga s prodajalniško opravo in druge premičnine, kakor seno, slama, zrnje, krompir, razna posoda, nekaj pohištva itd.

Proda se cela zaloga blaga s prodajalniško opravo in vse druge premičnine en bloc ali pa v posameznih skupinah.

Zaloga blaga s prodajalniško opravo brez drugih premičnin je sodno cenjena na 6077 K 84 h.

Kupec cele zaloge blaga in prodajalniške oprave sme rabiti prodajalniške prostore en mesec od dne kupa v svrhu razprodaje.

Odklanja se jamstvo za kakovost blaga in točnost inventure.

Ponudbe je vložiti pri podpisaneu upravniku

== do 16. avgusta 1912 ==

z 10% cenilne vrednosti kot varščino, ki zapade v prid konkurznemu skladu, ako bi kupec ne izpolnil pogojev.

Kupec mora pred prevzetjem kupljenih predmetov v petih dneh po obvestilu o sprejemu njegove ponudbe založiti kupnino pri podpisaneu upravniku, ki ima na ogled inventarni zapisnik, razkaže na željo zalogo in daje potrebna pojasnila.

V kolikor se zaloge blaga, prodajalniške oprave in drugih premičnin ne proda v gornjem zmislu iz proste roke, vršila se bode sodna izvršilna prodaja na drobno

dne 19. avgusta 1912 in naslednje dni,

na kar se opozarjajo zlasti tudi konkurzni upniki.

2466 (3)

Metlika, dne 4. avgusta 1912.

Ivo Bakounik, c. kr. notar v Metliki
kot upravnik konkurznega sklada.